

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 57. europaudvalgsmøde

Dato: torsdag den 1. oktober 2020
Tidspunkt: kl. 14.30
Sted: vær. 2-133 og Microsoft Teams

Til stede: Henrik Møller (S), Jeppe Bruus (S), Jens Rohde (RV), Anne Valentina Berthelsen (SF), Rosa Lund (EL), Jan E. Jørgensen (V), Erling Bonnesen (V), Kim Valentin (V), Ulla Tørnæs (V), Morten Messerschmidt (DF), Katarina Ammitzbøll (KF), Orla Østerby (KF), Marcus Knuth (KF) og Peter Seier Christensen (NB).

Desuden deltog: Finansminister Nicolai Wammen, justitsminister Nick Hækkerup og udlændinge- og integrationsminister Mattias Tesfaye.

Jan E. Jørgensen fungerede som formand under hele mødet.

FO Punkt 1. Uformel videokonference for EU's økonomi- og finansministre den 6. oktober 2020

EUU alm. del (19) – bilag 1008 (kommenteret dagsorden)

Finansministeren forelagde et forslag til revision af benchmarkforordningen som forhandlingsoplæg. De øvrige sager forelagde han til udvalgets orientering.

1. Færdiggørelse af forslag til genopretningsfacilitet

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2020) 0441 og KOM (2020) 0408

Videokonference 6/10-20 – Økofin – bilag 1 (samlenotat side 2)

Det Europæiske Råd 17-18/7-20 – bilag 2 (konklusioner fra mødet i

DER 17-21/7-20)

KOM (2020) 0408 – spørgsmål 2 (spm. om hvordan de grønne digitale projekter fra dansk side, der forventes finansieret gennem genopretningsfonden)

KOM (2020) 0408 – svar på spm. 1 om genopretningsplanens påvirkning på modtagerlandenes bruttogæld, fra finansministeren

KOM (2018) 0322 – svar på spm. 72 om aftalen vedr. EU's budget for 2021-2027 af 21. juli 2020 og de nationale genopretningsplaner, fra finansministeren

KOM (2018) 0322 – svar på spm. 73 om oversendelse af tabel over størrelsen på Danmarks årlige bruttobidrag til EU i perioden 1974-2020, fra finansministeren

EU-note (19) – E 17 (note af 17/7-20 om kompromisforslag vedr. MFF og genopretningsfond)

Finansministeren: EU-landenes stats- og regeringschefer blev den 21. juli 2020 enige om en aftale om EU's flerårige finansielle ramme og økonomisk genopretning i EU-landene efter covid-19. Aftalen indebærer et genopretningsinstrument på i alt 750 mia. euro, hvor man rejser midler ved at optage fælles EU-lån. Midlerne fordeles gennem en række EU-programmer. Det største af disse programmer er genopretningsfaciliteten på 672,5 mia. euro, som yder direkte støtte for op til 312,5 mia. euro og udlån for op til 360 mia. euro (alle 2018-priser).

DER-aftalen fastlægger centrale elementer i faciliteten, f.eks.:

- Genopretningsfacilitetens størrelse
- Fordelingen mellem direkte støtte og udlån
- En nøgle for fordeling af den direkte støtte mellem EU-landene, hvor støtten særligt målrettes lande, der er hårdest ramt af covid-19-krisen
- Beslutningsproceduren for landenes genopretningsplaner og udbetalinger af finansiel assistance.

Planerne skal vurderes af Kommissionen og godkendes af Rådet med kvalificeret flertal. Udbetalinger besluttet af Kommissionen, i takt med at landene når deres målsætninger i planerne.

Det tyske formandskab har fremlagt et kompromisforslag, som udmønter DER-aftalen. Der sigtes efter enighed på det kommende Økofin. Derefter skal sagen forhandles med Europa-Parlamentet.

Regeringen støtter generelt kompromisforslaget, som er på linje med de danske prioriteter, der er fastlagt i samarbejde mellem regeringen og udvalget, herunder i forbindelse med mandatet på vores møde den 16. juni 2020. Der er elementer, som DER-aftalen ikke præciserer, og som siden har været til forhandling. Det gælder bl.a. et konkret klimamål for genopretningsfaciliteten, idet DER-aftalen alene fastlægger et klimamål på 30 pct. for de samlede midler i MFF og genopretningsinstrumentet.

Fra dansk side har vi i forhandlingerne arbejdet for, at genopretningsfaciliteten fastlægger et ambitiøst klimamål, som skal gælde både for EU som helhed og på landeniveau. Det seneste kompromisforslag indebærer, at mindst 37 pct. af omkostningerne forbundet med et lands genopretningsplan skal gå til klimatiltag. Dermed er vi kommet et stykke vej. Vi ser dog gerne et endnu mere ambitiøst mål og har konkret foreslået "mindst 40 pct.", men andre lande trækker den anden vej, og det er derfor uklart, hvor langt vi kan komme. Vi har også arbejdet for et "do no harm"-princip om, at tiltag i landenes planer ikke må gå imod EU's klimamål. Det er lykkedes at få et sådan princip tilføjet.

Vi har også arbejdet for, at kompromisforslaget skal indeholde en klar reference til retsstatsprincipper, selv om det ikke er forordningen om genopretningsfaciliteten, der afgør spørgsmålet om kobling mellem EU-midler og retsstatsprincipper. Denne kobling er et anliggende for de særskilte forhandlinger om en retsstatsmekanisme i regi af udenrigsministrene. En sådan retsstatsmekanisme kan – afhængigt af udfaldet – også få implikationer for finansiel assistance fra genopretningsfaciliteten. Mens vi ikke desto mindre har arbejdet for en klar reference til retsstatsprincipper i genopretningsfaciliteten, har andre lande arbejdet imod. Det er derfor usikkert, hvad der kan opnås her. Det samme gælder en reference til EU's grundlæggende rettigheder, som vi også har arbejdet for.

Regeringen vil fortsat arbejde for de danske prioriteter i overensstemmelse med mandatet fra udvalget af 16. juni 2020 og forventer på det grundlag at tilslutte sig den enighed om den endelige tekst, som eventuelt måtte kunne opnås i Rådet.

Jan E. Jørgensen bemærkede, at der under hele forhandlingsforløbet for MFF havde lydt forskellige toner fra regeringen med hensyn til, hvad det ville betyde for den økonomiske situation i Danmark. Han søgte forklaret, hvordan man var gået fra en situation, hvor det ifølge statsministeren så ud, som om det nye EU-budget ville koste os en frygtelig masse penge, til, at det i virkeligheden var det modsatte, der var tilfældet. At Danmark kom ud med flere penge, end der var lagt op til og indlagt i prognoserne for de kommende års finanslove.

Kim Valentin fandt det positivt, at pengene kom hurtigt "ud at rulle", men problematisk, at de pågældende lande ikke skulle love noget ved retsstatsprincipperne, inden processen gik i gang, da man ellers ikke kunne opkræve pengene igen. Desuden måtte landene også skulle opfylde Københavnskriterierne. Han udtrykte beklagelse ved, at regeringen ved tidligere lejlighed havde sagt, at den på grund af forhandlingsmuligheder ikke ville lægge afgørende vægt på retsstatsprincipperne, og ved, at den nu var gået fra at "lægge stor vægt på" til "generelt vigtigt".

Finansministeren understregede, at også regeringen satte pris på, at pengene kom hurtigt ud at arbejde. Fra dansk side arbejdede man for, at retsstatsmekanismen i denne sammenhæng skal være så stærk og effektiv som muligt. I forbindelse med aftalen om MFF for 2021-2027 og genopretningsfonden blev der opnået enighed om for første gang at etablere en kobling mellem EU's budget og retsstatsprincippet. Det tyske formandskab fik i går mandat til at optage forhandlinger med Europa-Parlamentet på baggrund af et forslag til udmøntningen af aftalen. Fra dansk side kunne mandatet dog ikke støttes, da man gerne havde set en stærkere retsstatsmekanisme. En række ligesindede lande kunne heller ikke støtte mandatet, da de fandt forslaget for vidtgående.

På den fungerende formands spørgsmål svarede ministeren, at regeringen oprindeligt ikke havde kunnet acceptere forslaget, som det forelå. Men efter diskussionen i Folketinget om EU's fremtidige budget havde statsministeren i Bruxelles forhandlet et bedre resultat hjem.

Jan E. Jørgensen kunne ikke forstå, hvorfor Danmark skulle betale mindre end det, der var lagt ind i finansloven. Man måtte have medregnet en større stigning i prognoserne, end der rent faktisk kom. Dette kunne kaldes rettidig omhu, men det måtte behandles på et teknisk samråd, da spørgsmålet ikke udelukkende var tænkt som en mulighed for ministeren til at rose sin statsminister.

Morten Messerschmidt bemærkede, at man i Italien havde gjort sig tanker om at bruge danske skatte kroner på at sænke italienske skatter. I den sammenhæng ville han høre, om man var kommet nærmere en udformning af regler for, hvordan pengene ikke må bruges, nu når der var lagt rammer for, hvor meget der skal tilføres f.eks. klimaområdet.

Kim Valentin spurgte, om han havde forstået processen rigtigt: Først ansøger landene, derefter får de pengene. Efter en ikke nærmere bestemt mængde år ser man så på, om landene har opfyldt kriterierne, men man har ikke mulighed for at lave sanktioner for, hvordan man opkræver pengene i den anden ende.

Finansministeren henviste debatten om den rabat, statsministeren havde hentet hjem til Danmark, til en senere lejlighed.

Over for Morten Messerschmidt påpegede ministeren, at der med hensyn til klimaområdet var lagt op til et "no harm"-princip, hvilket betyder, at pengene ikke må anvendes på måder, så de gjorde skade på klimaet. Derudover var der ikke nogen liste over, hvad man ikke må bruge pengene på, under forudsætning af forudgående godkendelse.

Ministeren anerkendte den problemstilling, Kim Valentin fremhævede, men bemærkede, at der både skal være enighed i Rådet og en forhandling med Europa-Parlamentet. Derfor vidste man endnu ikke, hvad de endelige konklusioner blev, men det tegnede til, at landene får pengene i takt med, at de opnår milepæle og målsætninger for deres genopretningsplaner.

Angående spørgsmålet om koblingen mellem EU-midler og retsstatsprincipper henviste ministeren til udenrigsministeren.

Kim Valentin udviste på den ene side forståelse for, at det var et fælles ansvar, ikke blot finansministerens; på den anden side mente Kim Valentin, at nogle eksempler ved genopretningsfaciliteten, der rakte videre. Der var således en risiko for, at de enkelte lande fjernede udgiftsposter i deres finanslove for at bruge genopretningsfaciliteten til at fylde huller ud, og så i mellemtiden havde kanaliseret alle deres egne penge derover, hvor man ikke kunne bruge genopretningsfaciliteten. Hvad ville man gøre ved det? BNP-tab og arbejdsløshedstal er i øvrigt kriterier for, om man kan få andel af midlerne. Dette betød, at nogle lande kunne have en interesse i at gøre deres BNP-tab så store som muligt og desuden miste motivationen for at få arbejdsløstallene ned. Kim Valentin understregede, at man ikke nødvendigvis spekulerede i dette, men at lande som f.eks. Danmark, der havde brugt deres råderum og finansielle stabilitet til at opbygge et sikkerhedsnet, måtte betale for de lande, der ikke havde udvist lignende omhu. Ministeren måtte erkende, at mekanismen belønnede de lande, der ikke havde gjort noget. Det var således vigtigt, at man holdt retsstatsprincipperne i hævd.

Finansministeren medgav, at billedet var kompliceret, og at man kunne ønske sig, at en række lande retrospektivt havde taget beslutninger, der havde medført, at de var bedre rustet, da covid-19-krisen indtraf. Dog måtte man forholde sig til virkeligheden i Europa. I Danmark kom man økonomisk mere nådigt igennem krisen end en række andre lande.

Ministeren kunne godt følge tankegangen om, at et land får større andel af EU-midlerne, jo mindre dets BNP og dets arbejdsløsheder. At nogle lande skulle have interesse i at spekulere i dette, havde han dog svært ved at forestille sig, da det samlede gennemslag for de pågældende landes økonomier ville være for negativt. Man skulle dog sikre sig, at reglerne for bogføring blev overholdt. Ministeren henviste da til sit tidligere svar, der lød på, at landene får udbetalt midler, i takt med at de opnår milepæle og målsætninger – ikke det hele på en gang.

Kim Valentin bemærkede, at de første ansøgningsmaterialer var kommet, og at de var løse i materien. Han anbefalede ministeren at holde et vågent øje hermed. Det gjaldt ikke de store lande som Italien, som han mente havde styr på det, men man kunne forvente, at f.eks. Polen eller Ungarn kunne få brug for lande, der havde bedre styr på principperne. Tydeligere kunne det ikke siges.

Finansministeren takkede for det gode råd, og meddelte, at regeringen ville være konstruktiv og kritiske, hvor behovet forelå, ligesom den ville holde et vågent øje med, hvordan pengene kom ud, og hvordan det blev gjort på den klogeste vis. Men når Rådet havde besluttet sig for spillereglerne, og aftalen med Europa-Parlamentet var på plads, havde EU ansvaret for at kontrollere, at landene levede op til det aftalte. Dette ændrede dog ikke på, at regeringen i sagens natur havde et ønske om, at alt skal gå efter spillereglerne.

2. Digitaliseringspakke på det finansielle område

– *Præsentation af Kommissionen/Udveksling af synspunkter*

KOM (2020) 0591, KOM (2020) 0592, KOM (2020) 0596, KOM (2020) 0595, KOM (2020) 0593 og KOM (2020) 0594

Videokonference 6/10-20 – økofin – bilag 1 (samlenotat side 20)

Finansministeren: Kommissionen har netop offentliggjort en pakke af initiativer, der handler om digitalisering inden for den finansielle sektor. Digitaliseringspakken har til formål at fremme digitalisering og robusthed af EU-landenes finansielle sektorer til gavn for befolkningerne i EU. Kommissionen ser et stort potentiale i at styrke digitaliseringen. Det er understreget af covid-19-krisen, hvor digitalisering har vist sig at være en forudsætning for et højt aktivitetsniveau trods fysisk nedlukning.

Pakken indeholder en handlingsplan for digitalisering af finansielle tjenester, som udgør centrale fokusområder. Det handler f.eks. om at imødegå fragmentering af det digitale indre marked, og om at fremme digital innovation samt fremme kontrolleret og sikker håndtering og deling af kundedata inden for den finansielle sektor, eksempelvis når en kunde flytter fra én bank til en anden. Strategien lægger op til en ny digital EU-identitet, der skal kunne anvendes i forbindelse med legitimering, f.eks. ved oprettelse af en bankkonto i et andet EU-land. Det skal også bidrage til bekæmpelsen af hvidvask.

Pakken indeholder også en handlingsplan for detailbetalinger, der har til formål at udbrede brugen af digitale betalingsløsninger i EU-landene samt sikre gode rammevilkår for innovation og konkurrence på området.

Pakken har også et forslag om kryptoaktiver, som har til formål at sikre ensartet regulering af kryptoaktiver med henblik på at sikre den finansielle stabilitet og forbrugerbeskyttelsen i forbindelse med øget anvendelse af sådanne aktiver. Et eksempel på kryptoaktiver er elektroniske valutaer, bl.a. Facebooks Libra og Bitcoins. De bliver med forslaget omfattet af EU-lovgivning.

Pakken indeholder også et forslag om digital operationel robusthed, som skal styrke finanssektorens beskyttelse mod cyberangreb. Forslaget fastlægger blandt andet krav til informations- og kommunikationssystemer samt tilsyn med udbydere af databehandling og -opbevaring.

På dette Økofin ventes en første præsentation af pakken. Herefter vil man indkalde til drøftelser på teknisk niveau.

Regeringen støtter generelt arbejdet med at styrke digitalisering, herunder af den finansielle sektor, og vil tage en præsentation af pakken til efterretning. Det er en dagsorden, hvor Danmark allerede er med helt fremme. Det skal generelt sikres, at arbejdet bygger på og kan rumme allerede velfungerende nationale løsninger, herunder danske løsninger som f.eks. NemID, Dankort og Mobilepay. Regeringen vil komme tilbage til de konkrete forslag her i udvalget.

Morten Messerschmidt bemærkede, at der ikke var nævnt nogen høringssvar i samlenotatet. Desuden fremhævede han vigtigheden af at være detaljeorienteret i forbindelse med indeksering af realkredit og andre værdipapirer. Hermed kunne man undgå "junk bonds" og sikre, at de reelle og

gode papirer får en rating derefter. Det kunne således være interessant at høre, hvordan den danske finanssektor, realkreditsektoren, bankkreditsektoren m.fl. så på dette forslag og kompromiset.

3. Udnævnelse af nyt direktionsmedlem i Den Europæiske Centralbank (ECB)

– *Information fra formandskabet*

Videokonference 6/10-20 – Økofin – bilag 1 (samlenotat side 24)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

4. Evaluering af det europæiske semester 2020 og vejen frem i en genopretningskontekst

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2020) 0575

Videokonference 6/10-20 – Økofin – bilag 1 (samlenotat side 26)

Finansministeren: Økofin skal have en drøftelse af det europæiske semester, som er rammen for EU-samarbejdet om økonomisk politik. De landespecifikke anbefalinger havde her i 2020 særligt fokus på akut håndtering af covid-19-krisen og genopretningen. Kommissionen vil på Økofin præsentere sin årlige strategi for bæredygtig vækst, som udgør grundlaget for semesteret i 2021. Strategien har fire prioriteter for det økonomiske samarbejde, som ligger i forlængelse af sidste års prioriteter: bæredygtighed, produktivitet, social retfærdighed og økonomisk stabilitet.

Semesteret vil i år være koblet til arbejdet med genopretningsfaciliteten, især landenes genopretningsplaner. Genopretningsplanerne skal således generelt tage højde for de landspecifikke anbefalinger fra 2019 og 2020. Kommissionen er kommet med nogle meldinger om det europæiske semester i 2021, bl.a. at genopretningsplanerne skal udgøre EU-landenes primære planer om deres økonomiske-politiske tiltag.

Kommissionen vil i 2021 ikke fremlægge forslag til de normale landespecifikke anbefalinger for de lande, som indsender genopretningsplaner; ligesom Kommissionen oplyser, at den fortsat vil anvende den såkaldte "undtagelsesklausul" i de finanspolitiske regler i 2021. Det er fortsat op til Kommissionens initiativ, hvad det betyder i praksis. Kommissionen har i 2020 valgt den tolkning, at brud på EU's normale budgetkrav ikke skal føre til forslag til Rådet om at vedtage henstillinger. Kommissionen ventes således heller ikke at lægge op til henstillinger til lande, som i 2021 f.eks. får faktiske underskud over 3 pct. af BNP (eller som ikke efterlever deres mål for den strukturelle saldo).

Regeringen vil tage præsentationen af Kommissionens 2021-strategi for bæredygtig vækst til efterretning. Regeringen arbejder fortsat for, at klima og grøn omstilling skal ind i kernen af den økonomiske politik og dermed også af EU-samarbejdet og det europæiske semester. Vi ser derfor positivt på strategiens fokus på bæredygtighed og arbejder for, at genopretningsarbejdet, forankret i landenes genopretningsplaner, skal understøtte den grønne omstilling bedst muligt.

5. Internationale møder: Forberedelse af IMF- og G20-møder, 14.-15. oktober 2020

– *Information fra formandskabet*

Videokonference 6/10-20 – Økofin – bilag 1 (samlenotat side 32)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Handlingsplan for kapitalmarkedsunionen

– *Præsentation af Kommissionen/Udveksling af synspunkter*

KOM (2020) 0590

Videokonference 6/10-20 – Økofin – bilag 1 (samlenotat side 35)

Finansministeren: Kommissionen skal også præsentere sin nye handlingsplan for EU's kapitalmarkedsunion. Kapitalmarkedsunionen er en samlet betegnelse for tiltag, der skal skabe velfungerende og integrerede finansielle markeder på tværs af alle EU-lande. Kapitalmarkedsunionen har været drøftet løbende her i udvalget.

Handlingsplanen skitserer nogle overordnede målsætninger for kapitalmarkedsunionen. Kommissionen ventes at fremsætte de konkrete forslag over tre år fra 2021. Forslagene vil blandt andet bygge på anbefalinger fra det forum, der offentliggjorde en rapport, som vi drøftede i juli.

Handlingsplanens første målsætning er at sikre virksomheder i EU bedre adgang til finansiering, især små og mellemstore virksomheder. De kommende forslag skal f.eks. gøre det lettere for virksomheder at opnå aktiekapital. Derudover skal forslagene sikre flere langsigtede investeringer. Det er blandt andet et afgørende led i at understøtte investeringer i bæredygtige projekter og teknologier, som ofte har en mangeårig tidshorizont.

En anden målsætning er at styrke investorbekyttelsen og fremme langsigtede opsparinger, især pensioner. De kommende forslag skal f.eks. sikre, at almindelige mennesker kan få information om investeringsprodukter i et sprog, som ikke forudsætter en dyb teknisk indsigt, og kan sammenligne forskellige investeringer. Forslagene skal også sikre, at finansielle rådgivere har kompetencerne til at yde fair og god rådgivning.

En tredje målsætning er at skabe et mere velfungerende indre marked for investeringer og finansielle tjenester. De kommende udspil vil handle om emner som tilsyn, kildeskat på investeringer samt insolvensbehandling. Hvis en dansk investor f.eks. køber aktier i en virksomhed i et andet EU-land, bør investoren have vished om, hvordan investeringen er sikret, hvis virksomheden skulle gå konkurs. Men det er alle svære emner, hvor landenes regler og meninger ofte er delte.

Regeringen støtter formålet med kapitalmarkedsunionen, som er at understøtte de finansielle markeds bidrag til vækst, beskæftigelse og grøn omstilling. Handlingsplanen er sammen med tidligere rådkonklusioner et vigtigt bidrag til det videre arbejde. Vi støtter, at udviklingen af kapitalmarkedsunionen understøtter flere bæredygtige investeringer, og vi støtter også fokus på digitalisering i arbejdet.

FO 7. Revision af benchmarkforordningen

– Tidlig forelæggelse

KOM (2020) 0337

Videokonference 6/10-20 – Økofin – bilag 1 (samlenotat side 42)

Finansministeren: Kommissionen har fremsat et forslag om to ændringer af EU's benchmarkforordning. Et finansielt benchmark er et indeks, f.eks. en referencerente eller en valutakurs, der opgøres løbende og bruges til at fastlægge betalinger samt værdien af finansielle kontrakter. Referencerenter indgår f.eks. ofte i boliglån. I Danmark har vi f.eks. CIBOR-renten, der indgår i nogle danske boliglån. Benchmarkforordningen fastlægger krav til finansielle benchmarks i EU. Kravene varierer efter typen af benchmark og efter graden af vigtighed for det finansielle system. Der stilles særlige krav til benchmarks, som anvendes bredt og som anses for at være kritiske enten på EU-niveau eller på nationalt niveau. Aktuelt udpeges ingen danske benchmarks som kritiske.

Erhvervsministeren orienterede udvalget om sagen på et møde den 10. september. Jeg forelægger nu sagen til forhandlingsoplæg. Sagen er ikke på Økofin, men der ventes snart enighed på teknisk niveau. Herefter skal sagen forhandles med Europa-Parlamentet. Forslaget ændrer ikke på, at EU fortsat stiller høje krav til finansielle benchmarks. Forslaget bevarer således et højt niveau af beskyttelse for investorer og borgere. Men forslaget håndterer to problemstillinger, som den aktuelle benchmarkforordning ikke tager hånd om.

Den ene del af forslaget indebærer, at Kommissionen i nogle tilfælde skal kunne erstatte et benchmark, som ophører med at eksistere, med et andet benchmark, et såkaldt erstatningsbenchmark. Det skal være muligt, hvis ophøret kan medføre risici for den finansielle stabilitet i EU. Forslaget er blevet aktuelt, da det globalt anvendte renteindeks LIBOR ("London InterBank Offered Rate"), som var i centrum for en sag om manipulation for nogle år siden, ifølge britiske myndigheder ventes at ophøre med udgangen af 2021. Mange finansielle kontrakter i EU, herunder lån til husholdninger og virksomheder, er bundet op på LIBOR. Ophører LIBOR uden en klar erstatning, vil det kunne give usikkerhed om kontrakterne og påvirke den finansielle stabilitet. Det erstatningsbenchmark, som Kommissionen kan udpege, skal alene kunne benyttes i kontrakter, hvor der ikke allerede er et erstatningsbenchmark, og hvor parterne ikke selv bliver enige om et. Det skal ikke benyttes i nye kontrakter. Forslaget adresserer den konkrete udfordring med ophøret af LIBOR, men ville også kunne benyttes i lignende situationer i fremtiden, hvor et bredt anvendt indeks ophører.

Den anden del af forslaget skal gøre det muligt for Kommissionen at beslutte, at benchmarks for visse tredjelandes valutaer fortsat skal kunne blive udbudt i EU, selv om disse valutaers kurser ikke sættes frit på de internationale finansielle markeder. Det er ellers et krav i forordningen. Det drejer sig blandt andre om store EU-handels partnere som Kina, Indien og Rusland. Uden dette forslag vil virksomheder i EU fra 2022 ikke længere kunne afdække valutarisiko for de pågældende valutaer ved brug af disse benchmarks. Det vil øge usikkerheden, når europæiske virksomheder ønsker at eksportere eller investere i de pågældende lande, hvilket kan skade europæisk eksport og arbejdspladser. Den situation søges undgået med forslaget.

Formandskabets kompromisforslag præciserer, at Kommissionen alene skal kunne udpege et erstatningsbenchmark til brug inden for EU i de tilfælde, hvor benchmarket er EU-kritisk eller administreres i et tredjeland. Det betyder, at Kommissionen ikke kan udpege erstatningsbenchmarks for danske finansielle benchmarks, da de ikke anses for EU-kritiske. Det danske rentebenchmark CIBOR, der indgår i nogle danske boliglån, er således ikke omfattet af forslaget. Derudover indebærer kompromisforslaget, at erstatningsbenchmarket også kan benyttes, hvor parterne er ikke-finansielle virksomheder i EU. Kompromisforslaget fastholder generelt Kommissionens forslag om, at benchmarks for valutaer fra visse tredjelande fortsat skal kunne bruges til at afdække valutakursrisiko.

FO Regeringen støtter formålet med forslaget. Det er vigtigt at tage hånd om en situation og skabe juridisk sikkerhed, hvor bredt anvendte benchmarks ophører. Det beskytter investorer og borgere og styrker tilliden til de finansielle markeder.

Regeringen støtter, at Kommissionen kun skal have beføjelse til at udpege et erstatningsbenchmark for EU-kritiske benchmarks og benchmarks administreret i tredjelande, hvor der er en problemstilling på tværs af EU. Det er imødekommet med kompromisforslaget.

Regeringen støtter også, at benchmarks for visse tredjelandes valutaer fortsat kan bruges, så vores eksportvirksomheder kan afdække deres valutakursrisiko.

Kompromisforslaget imødekommer danske prioriteter. Jeg søger derfor udvalgets mandat til, at vi fra dansk side støtter kompromisforslaget eller en løsning på linje med dette forslag.

Jan E. Jørgensen tilkendegav, at Venstre bakkede op om forhandlingsoplægget.

Katarina Ammitzbøll meddelte, at Konservative Folkeparti overordnet var positive over for benchmarkforordningen, men partiet mente, at forslaget burde udvides til også at gælde ophør af ikke-kritiske benchmarks, der udgjorde en risiko for den finansielle stabilitet i de enkelte medlemslande. Dette ville f.eks. medføre, at det danske CIBOR-benchmark ville blive inkluderet i reglerne. I den sammenhæng var det også vigtigt, at de nationale kompetente myndigheder som f.eks. Finanstilsynet inkluderedes som part i beslutningsprocessen, så det ikke kun var Kommissionen, der skulle forholde sig til et dansk benchmark.

Kim Valentin fandt det fornuftigt, at man arbejdede med at lægge referencen til eventuelle erstatninger for CIBOR og LIBOR i Kommissionen, så processen gik hurtigt. Det var vigtigt, at dette ikke varede for længe, og derfor var der en god opbakning til det.

Finansministeren påpegede over for Katarina Ammitzbøll, at det danske finanstilsyn kunne fastsætte erstatningen, hvis CIBOR ophørte.

Anne Valentina Berthelsen tilkendegav på Socialistisk Folkepartis vegne støtte til forhandlingsoplægget.

Morten Messerschmidt gjorde opmærksom på høringssvarene fra Finans Danmark. Af disse fremgik det, at det ikke var klart, om Kommissionen kun kunne fastsætte erstatningsbenchmarks for kritiske benchmarks, eller om det gjaldt for alle benchmarks. Dette adresserede regeringen ikke i sit ønskede mandat, og Morten Messerschmidt ville derfor gerne høre, hvordan man så på den

uklarhed. Dog understregede han, at Dansk Folkeparti gerne støttede forhandlingsoplægget under forudsætning af, at ministeren ikke i besvarelse skabte nye problemer.

Finansministeren understregede, at kompromiset lød på, at der kun blev taget højde for EU-kritiske benchmarks.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var flertal mod mandatet, idet ingen partier havde ytret sig imod det.

L 8. Eventuelt

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

9. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

FO Punkt 2. Uformelle videokonferencer for justits- og indenrigsministre den 8. - 9. oktober 2020 (justits- og indenrigsdelen)

EUU alm. del (19) – bilag 1008 (kommenteret dagsorden)

Justitsministeren forelagde punkt 9 om Kommissionens forslag til Rådets henstilling om en koordineret tilgang til restriktioner for den frie bevægelighed som reaktion på covid-19-pandemien til forhandlingsoplæg. De øvrige punkter blev forelagt til orientering. Tre af sagerne var omfattet af retsforbeholdet.

1. Europæisk politipartnerskab – den strategiske vej frem

– *Udveksling af synspunkter*

Videokonference 8-9/10-20 – RIA – bilag 1 (samlenotat side 3)

Justitsministeren: Det tyske formandskab har sat punktet om det europæiske politipartnerskab på dagsordenen for indenrigsdagen med henblik på en meningsudveksling. Formandskabet ønsker at etablere et europæisk politipartnerskab for at sikre et tættere samarbejde mellem alle retshåndhavende myndigheder og især mellem politimyndigheder. Drøftelserne af etableringen af et fælles europæisk politipartnerskab er stadig på et tidligt stadium, og det er endnu ikke helt afklaret, hvad der potentielt kan ligge i det, eller hvad det skal indebære. Det tyske formandskabs forslag om politipartnerskaber indeholder en række initiativer om bl.a. bedre informationsdeling, optimeret brug af allerede eksisterende redskaber og aftaler, f.eks. SIS, en styrkelse af Europols rolle, så Europol kan være et centrum for information og innovation og styrkelse af det operationelle, grænseoverskridende retshåndhævelsessamarbejde. Der er blandt medlemslandene enighed om at styrke politisamarbejdet.

2. Rådskonklusioner om adgang til retssystemet i en digital tidsalder

– *Udveksling af synspunkter*

Videokonference 8-9/10-20 – RIA – bilag 1 (samlenotat side 6)

Justitsministeren: Formandskabets særlige fokus på digital teknologi kommer også til udtryk i dagsordenspunktet vedrørende rådskonklusioner om adgangen til retssystemet i en digital tidsalder. Dette dagsordenspunkt forventer jeg også vil blive omdannet til en drøftelse henset til mødets uformelle karakter. Rådskonklusionerne må forventes at blive vedtaget senere i en skriftlig procedure. Der lægges i rådskonklusionerne op til at fortsætte arbejdet med at digitalisere retssystemet og udnytte nye teknologier – såsom kunstig intelligens – med det formål at effektivisere retssystemerne. Der opfordres til, at man retter stor opmærksomhed mod de risici, der kan være forbundet med brugen af kunstig intelligens, og borgernes lige adgang til retsvæsenet. Der er blandt medlemsstaterne generelt opbakning til udkastet. Vi kan fra regeringens side støtte formandskabets udkast til rådskonklusioner.

3. EU-strategi for bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2020) 0607

Videokonference 8-9/10-20 – RIA – bilag 1 (samlenotat side 9)

Justitsministeren: Der er lagt op til en orientering fra Kommissionen og til en meningsudveksling om Kommissionens meddelelse. Formålet med meddelelsen om en EU-strategi på dette område er overordnet at sikre, at der ydes en effektiv indsats på EU-plan for at bekæmpe seksuelt misbrug af børn, hvad enten det finder sted online eller offline. Strategien består af otte initiativer, der spænder bredt og vedrører bl.a. en styrkelse af retshåndhævelsen og behovet for nye regler på området, herunder i forhold til at forpligte virksomheder til at opspore og indberette kriminelt materiale. Fra dansk side vil en række af de varslede initiativer være omfattet af retsforbeholdet. Den danske regering kan dog overordnet støtte, at der kommer et styrket fokus på denne type kriminalitet fra EU's side. Jeg kan ikke være mere enig i, at der er behov for et godt samarbejde om denne type kriminalitet, som jo ofte får en grænseoverskridende karakter, fordi der tit er tale om deling af digitalt materiale.

4. Oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO)

– *Statusorientering*

Videokonference 8-9/10-20 – RIA – bilag 1 (samlenotat side 13)

Justitsministeren: Dette er et tilbagevendende punkt på rådsmøderne, hvor formandskabet gør status over etableringen af EPPO. På nuværende tidspunkt forventes EPPO at være i drift inden udgangen af november 2020.

5. Vedtagelse af rådskonklusioner om EU's Charter om Grundlæggende Rettigheder

– *Udveksling af synspunkter*

Videokonference 8-9/10-20 – RIA – bilag 1 (samlenotat side 16)

Justitsministeren: Da rådsmødet nu afvikles som en uformel videokonference, må det være forventningen, at dette årlige punkt vil blive omdannet til en drøftelse, og at rådskonklusionerne vil blive vedtaget senere i en skriftlig procedure.

Det tyske formandskab har i år sat særligt fokus på digitale teknologier og kunstig intelligens. Danmark ser generelt positivt på arbejdet med nye teknologier og kunstig intelligens, men det er afgørende, at der i EU-regi er fokus på de udfordringer og spørgsmål, som emnet giver anledning til. Det er regeringens holdning, at det i relation til kunstig intelligens på RIA-området er vigtigt at finde den rette balance mellem effektiv håndhævelse på den ene side og beskyttelse af grundlæggende rettigheder på den anden.

Regeringen støtter også Kommissionens ambitioner om at fremme udbredelsen af kunstig intelligens, og at dette sker på en ansvarlig og tillidsskabende måde. Kunstig intelligens er en af de teknologier, der kan styrke EU's konkurrenceevne, velstand og grønne omstilling samt den offentlige forvaltning og velfærdsydelser. På samme tid er regeringen enig med Rådet og Kommissionen i, at kunstig intelligens i visse situationer kan indebære alvorlige risici, der bør adresseres. Regeringen vil overordnet arbejde for, at en europæisk lovgivningsramme for kunstig intelligens udformes således, at den fremmer en etisk, ansvarlig og sikker anvendelse. Regeringen er overordnet positiv over for, at der sættes fokus på digitale teknologier og overholdelse af chartret i den forbindelse, og vi kan støtte vedtagelse af rådskonklusionerne.

6. Præsentation fra direktøren for EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA) af en rapport om antisemitisme

– *Udveksling af synspunkter*

Videokonference 8-9/10-20 – RIA – bilag 1 (samlenotat side 20)

Justitsministeren: Nu vil jeg vende mig mod den sidste meningsudveksling, som bliver gæstet af direktøren for EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA). Drøftelsen vil tage afsæt i agenturets netop offentliggjorte årlige rapport om antisemitisme og hadtale. Rapporten viser, at der mangler en systematisk indsamling af data vedrørende antisemitisme og hadtale i EU-medlemsstater. Rapporten indeholder derfor heller ikke en sammenfatning af udviklingen på området på europæisk plan.

Antisemitisme og hadtale er et fokusområde for det tyske formandskab. Dette fokus støtter vi fra dansk side, for vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at sikre, at antisemitismen ikke slår rod i Danmark eller Europa. Derfor har vi også i januar nedsat en arbejdsgruppe, der her i løbet af efteråret skal komme med et bud på initiativer, der kan indgå i en national handlingsplan om bekæmpelse af antisemitisme i Danmark. Jeg noterer mig, at dette arbejde også er omtalt i FRA's rapport. Der er opbakning blandt medlemslandene til et styrket fokus på antisemitisme.

7. Forhandlinger mellem EU og USA om adgang til e-beviser

– *Statusorientering*

KOM (2019) 0070

Videokonference 8-9/10-20 – RIA – bilag 1 (samlenotat side 24)

Justitsministeren: For så vidt angår punktet om e-beviser vil der blive gjort status over *dels* forhandlingerne mellem EU og USA om en aftale om adgang til elektronisk bevismateriale i straffesager, *dels* EU's forhandlinger med Europarådet om den anden tillægsprotokol til Budapest-konventionen, hvilket jeg tidligere har orienteret udvalget om.

8. Forhandlinger om 2. tillægsprotokol til Europarådets Budapest-konvention

– *Statusorientering*

KOM (2019) 0071

Videokonference 8-9/10-20 – RIA – bilag 1 (samlenotat side 28)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

FO 9. Kommissionens forslag til Rådets henstilling om en koordineret tilgang til restriktioner for den frie bevægelighed som reaktion på COVID-19-pandemien

– *Sagen er ikke på dagsordenen for de uformelle videokonferencer for justits- og indenrigsministre den 8. - 9. oktober 2020, men forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde med henblik på vedtagelse*

KOM (2020) 0499

Videokonference 8-9/10-20 – RIA – bilag 3 (supplerende samlenotat)

Justitsministeren: Som bekendt har de enkelte medlemslande under covid-19-pandemien iværksat vidt forskellige tiltag og rejserestriktioner. Indrejserestriktioner er af de forskellige lande både blevet indført og ophævet i forskellig grad og i forskellige tempi. De forskellige tilgange har vist et behov for bedre koordination mellem medlemslandene, og der forhandles netop nu om dette i Bruxelles.

Indledende om forslaget

Jeg vil i den forbindelse forelægge Rådets forslag til rådshenstilling om en koordineret tilgang til restriktioner for den frie bevægelighed som reaktion på covid-19-pandemien. Forslaget blev fremsat den 4. september 2020.

Jeg forelægger forslaget i dag, da vi forventer, at forhandlingerne i EU vil udvikle sig hurtigt over de næste par uger. Formålet med rådshenstillingen er at skabe øget koordination blandt medlemslande, der af sundhedshensyn påtænker at indføre restriktioner for den frie bevægelighed. Der skal bl.a. være en bedre deling af data og kommunikation – både mellem EU-landene og i forhold til offentligheden. Derudover er formålet med forslaget at sikre, at landene bruger de samme kriterier for højrisikoområder, og at tiltag over for rejsende fra disse områder er mere ensartede.

Det er Kommissionens vurdering, at en koordineret tilgang er nødvendig for at mindske de negative konsekvenser af rejserestriktioner for borgere og økonomien, samtidig med at der sikres et højt niveau af sundhedsbeskyttelse.

Om EU-modellen

Kommissionens forslag tager udgangspunkt i tre kriterier:

- Ligesom i den nuværende danske model ses der på incidens – det vil sige antallet af nye smittede pr. 100.000 indbyggere over en given periode. I Kommissionens forslag er denne periode 14 dage.
- Positivprocenten – det vil sige andelen af positive prøver ud af alle testede – benyttes også, ligesom vi gør i den danske model. Jeg kan eventuelt vende tilbage til, hvorfor det er vigtigt.
- Og så er der testfrekvensen, altså antallet af foretagne covid-19-tests pr. 100.000 indbyggere den seneste uge.

Det er altså ikke kriterier, som er fremmede for den danske tilgang til covid-19.

Medlemslandene bør ifølge forslaget ikke begrænse den frie bevægelighed for personer, der rejser til og fra et andet medlemsland, og som i øvrigt overholder nærmere angivne tærskler for disse kriterier.

De fælles kriterier danner grundlag for et trafiklyssystem, hvor landene klassificeres som grønne, orange, røde eller grå. Når det er muligt, skal klassificeringen ske på regionalt niveau.

Kommissionen lægger op til et niveau for tærskler for kriterierne vedrørende incidens og andel af positive tests, der i kombination ligger nogenlunde på niveau med den danske tilgang for åbne og lukkede lande. For orange lande, som lever op til kriteriet om lav positivprocent, er tærskelværdien for incidensen dog høj set i forhold til den danske model.

For alle farvekoder gælder det, at medlemslandene ikke bør afvise indrejsende, der ankommer fra andre medlemslande, hvilket jo ikke er tilfældet i Danmark for øjeblikket.

I den forbindelse skal det nævnes, at hvis forslaget vedtages i sin nuværende form, vil dette punkt give udfordringer i forhold til den tilgang til indrejserestriktioner, som vi har nu, hvor personer fra risikoområder nægtes indrejse i Danmark, medmindre de har et anerkendelsesværdigt formål med indreisen. Dvs. i praksis er det først og fremmest turister fra de lande, som har et for højt smittetal, som vi nægter indrejse i Danmark.

For røde og grå områder kan medlemslandene ifølge forslaget vælge at indføre restriktioner i form af karantænekrav eller krav om test efter ankomst. Her skal test være den foretrukne mulighed, og rejsende bør også have mulighed for at benytte en covid-19-test foretaget før afrejse.

I forhold til de orange områder kan medlemslandene overveje at anbefale tilrejsende, at de som minimum får foretaget en covid-19-test inden afrejse eller ved ankomst.

Karantæne bør dog ikke kræves ved rejsende med en væsentlig funktion eller et væsentligt behov. Det gælder for eksempel arbejdstagere, studerende, der dagligt rejser til udlandet, søfarende og journalister.

Det følger også af forslaget, at tiltag indført over for indrejsende ikke må være diskriminerende, og at de derfor også bør gælde for det pågældende medlemslands egne statsborgere, når de kommer hjem fra en rejse.

Kommissionen foreslår desuden fælles retningslinjer for kommunikationen af ændringer af rejseforslagene.

FO Regeringen lægger vægt på:

- at vi fra dansk side støtter en tættere koordination af covid-19-indsatsen i medlemslandene;
- at medlemslandene sikres den fornødne fleksibilitet til at træffe de nødvendige politiske og sundhedsmæssige beslutninger, herunder fastlæggelse af konkrete indsatser mod covid-19 fortsat sker i medlemslandene;
- at EU-modellen ikke straffer lande for at teste meget, og at den ikke generelt indebærer væsentlige lempelser i forhold til den nuværende danske tilgang; og

- at data, herunder data på regionalt niveau, foreligger i en tilstrækkelig kvalitet til, at det vil kunne anvendes i en risikovurdering.

Afslutning

Det er endnu for tidligt at sige, hvad medlemslandene kan nå til enighed om. Der er et udbredt ønske om bedre koordination, men det er ikke sikkert, at det bliver let at nå til enighed om fælles kriterier og tærskler – eller at nå til enighed om fælles tiltag over for indrejsende fra højrisikoområder.

Regeringen ønsker at gå aktivt og konstruktivt ind i forhandlingerne i EU.

Jan E. Jørgensen meddelte, at Venstre var meget begejstret for, at regeringen lagde vægt på at støtte en tættere koordination af covid-19-indsatsen. Dog nærede han bekymring ved, at det ensartede trafiklys for, hvornår man tager hvilke midler i brug, ville blive udhulet ved, at medlemslandene skulle sikres fleksibilitet. Hvis fleksibiliteten også gjaldt lukning og åbning af grænser, var man lige vidt. Han bad derfor ministeren bekræfte, at eventuelle fælles EU-retningslinjer ville blive fulgt.

Ulla Tørnæs efterspurgte en gennemgang af køreplanen, og særligt hvornår det kunne forventes, at man opnåede enighed om denne tættere koordinering.

Desuden spurgte hun til regeringens tilgang til opdelingen af regioner. Danmark var p.t. udfordrede på dette område. Her tænkte hun på det tyske formandskabs seneste initiativ, der medførte, at Bornholm blev omfattet af de samme restriktioner som i Hovedstaden, da det er samme administrative region, selv om de kommunalt opgjorte smittetal aktuelt var meget forskellige på Bornholm og i hovedstadskommunerne.

Katarina Ammitzbøll ønskede en uddybning af "den danske model", fordi hun efter 7 måneder med covid-19 stadig ikke var klar over de danske strategier. Hvordan sikrede man, at der blev testet nogenlunde jævnt? Og hvordan sikrede man, at der blev testet på samme måde i andre lande, så der var et ordentligt sammenligningsgrundlag? Hvornår havde man tænkt sig at sætte dette i gang?

Desuden måtte man i Danmark have en tilgang, der i højere grad er baseret på risikovurdering, så man ud fra smittetallet kunne benytte sig af de rette værnemidler og tage de passende forbehold. Man blev nødt til at skabe en ny normalitet frem for at have en "stop and go"-tilgang eller "lukke og slukke"-tilgangen. Det nyttede ikke noget at komme med retningslinjer fredag, som gik ud over folk, der skulle holde konfirmation lørdag.

Justitsministeren præciserede, at når regeringen sagde, at den ville lægge vægt på, at medlemsstaterne blev sikret den fornødne fleksibilitet til at træffe politiske og sundhedsmæssige beslutninger, herunder at fastsætte konkrete indsatser mod covid-19, så var det, fordi regeringen ville sikre sig imod EU-modellens væsentlige lempelser sammenlignet med den nuværende danske tilgang.

Til forskel fra andre lande målte Danmark på incidensen. Hvis incidensen over 14 dage i træk var over 30 pr. 100.000 indbyggere, ændrede landet karakter med hensyn til anbefalinger om at undlade at rejse, ligesom der blev lukket for indrejsende. Ifølge Kommissionen var 75 pr. 100.000 grundlag for, at et land kunne åbnes, dog med den yderligere retningslinje, at hvis et land havde en andel af tests som lå over 3 pct., skulle der lukkes mere ned. Dette var interessant, fordi lande, der havde en andel på over 3. pct., testede målrettet mod bestemte befolkningsgrupper i stedet for at

teste tilfældigt. Derfor havde man ikke noget indtryk af det generelle smittetryksbillede i det pågældende land. I Danmark lå grænsen på over 5 pct.

Danmark havde de samme kriterier, men med forskellige niveauer. Hvis man testede meget, var det forventeligt, at man ramte flere smittede. Dermed nåede man muligvis en højere grænseværdi, selv om smittetrykket i landet i realiteten måske var mindre end i de lande, hvor man testede mindre. Det var derfor, Kommissionen arbejdede med en sådan skelnen, og det var derfor, at man fra dansk side sagde, at der skulle fastsættes konkrete danske tiltag, så man undgik EU-modellens lempelser.

På Ulla Tørnæs' spørgsmål om den regionale opdeling svarede ministeren, at man i øjeblikket havde en model, der gik ud på at kigge på hele lande, når det handlede om indrejse til og udrejse fra Danmark – bortset fra en særlig model, der gjaldt Norden.

EU bestod aktuelt af omtrent 700 regioner. Den regionale tilgang indebar, at man under kontrollen ved indrejse skulle være opmærksom på, hvad smittetrykket var i den pågældende region. Dette kunne lede til en komplikation af kontrolopgaven, som ville have betydning for ventetiden ved grænsen og for andre processer i lufthavnene. I Danmark havde man diskuteret, hvorvidt det var muligt også at have en regional tilgang til udrejse, men dette ville betyde, at man skulle have forskellige rejseanbefalinger for hver af de 700 regioner. Desuden skulle man sikre sig, at den pågældende region havde et troværdigt testniveau og ikke bare brugte landets tal. Så selv om der sagligt set var meget, der talte for en regionaliseret tilgang, var der problemer med at sikre sig at tallene er valide. I øjeblikket monitoreredes indberetninger af tal af organisationen ECDC, som også meddelte om smitteniveauer. Udarbejdelsen af en relevant risikovurdering forudsatte, at oplysningerne forelå i en tilstrækkelig kvalitet, hvilket kunne være en af udfordringerne ved den regionaliserede tilgang.

Med henblik på en uddybning af køreplanen fortalte ministeren, at der den 30. oktober ville blive afholdt møde i Rådet for Generelle Anliggender, hvor formandskabet arbejdede på at få det med. Dog var man endnu meget tidligt i forhandlingerne og havde ikke kendskab til de øvrige landes positioner, selv om Kommissionen havde forelagt sit udspil. Fra dansk side kunne man glæde sig over, at Kommissionen lagde vægt på de samme punkter, der var nøgleelementer i danske model.

Jan E. Jørgensen forstod på ministeren, at regeringen ville arbejde for, at der ligesom i den danske model blev taget højde for, at lande, der testede meget, alt andet lige også ville have højere incidens. Det kunne Venstre bakke op om. Dog var Jan E. Jørgensen bekymret for, om Danmark ville leve op til de fælles standarder for, hvornår trafiklyset skiftede farve. Hvis man arbejdede med forskellige niveauer, betød det, at der stadig ingen koordination var mellem landene.

Peter Seier Christensen fandt det uklart, hvad der skulle gives mandat til. Nogle steder i teksten stod der, at landene *burde* følge retningslinjerne, mens der andre steder stod, at de skulle *gøre* det. Desuden blev der i forhandlingsoplægget nævnt, at der skulle sikres fleksibilitet. Hvem havde den endelige beslutning om tiltag i Danmark? Ville Danmark få mulighed for at indføre tiltag, som man mente var vigtige i Danmark, eller ville det kunne blive afvist, hvis EU stillede andre krav?

Justitsministeren oplyste, at det ville ende i en henstilling, altså en ikke-bindende retsakt, der ikke forpligtede Danmark til at gøre noget. Dog kunne andre EU-regler gøre sig gældende. En henstilling virkede bedst, hvis landene fandt sammen om den, men det var ikke regeringens hensigt at mastebinde sig til den. Ideen var god, og regeringen ville gerne arbejde med den; dog med mulighed for at fastlægge nationale konkrete indsatser, hvis man på flere punkter ikke vurderede tilgangen til at være forsvarlig.

Jan E. Jørgensen mente stadig ikke at have fået svar på, hvad man skulle forstå ved "nationale konkrete indsatser". Var det grænselukning eller alt det andet?

Justitsministeren svarede, at henstillingen gik ud på at benytte sig af tests og karantæne frem for grænselukning, mens man i Danmark har haft den holdning, at der skulle være indrejserestriktioner for de lande, der har karantæne. Dog måtte man vente og se, hvordan det ville forløbe med forhandlinger og argumenter, og hvordan flertallet ville tegne sig. Selv om man i Danmark havde stor respekt for tests og karantæne, kunne en konkret indsats fra dansk side være at undlade at fraskrive sig muligheden for at betjene sig af en hel eller delvis grænselukning.

Jan E. Jørgensen betonedede, at det for Venstre var vigtigt, at regeringen havde et reelt ønske om, at indsatsen bliver koordineret. Dette ville sige, at hvis man skulle kunne rejse fra land A til land B, skulle man også kunne rejse fra land B til land A. Han fandt det således problematisk, hvis ministeren mente, at der for de enkelte medlemslande var mulighed for at forbeholde sig retten til at gå uden om reglerne og lukke grænsen, især over for medlemslande, der lever op til henstillingen. Jan E. Jørgensen ville derfor give ministeren en chance for at få Venstres mandat ved at præcisere regeringens holdning.

Justitsministeren præciserede, at regeringen havde til hensigt at arbejde positivt med henstillingen og de kriterier, som Kommissionen lagde vægt på, både med tests og incidens samt det særlige kriterium om, at man, hvis man tester meget, kan have andre grænser. Som det aktuelt så ud, lagde Kommissionen op til et niveau for kriterierne, der stemte nogenlunde – om end ikke helt – overens med danske models niveau for åbne lande og karantænelande. Så regeringen gik til dette med den holdning, at det var noget, man positivt skulle arbejde med og være en del af.

Jan E. Jørgensen tilkendegav, at Venstre i så fald kunne støtte forhandlingsoplægget.

Katarina Ammitzbøll meddelte, at Konservative bakkede op om forhandlingsoplægget, fordi det var fornuftigt at få tilgangen harmoniseret og systematiseret, både i forbindelse med bevægelighed inden for EU og i forbindelse med rejser til og fra EU.

Peter Seier Christensen tilkendegav, at det, såfremt den endelige beslutning lå hos Danmark, kunne være fornuftigt at tale om, hvordan arbejdet skulle koordineres, og Nye Borgerlige kunne med den anmærkning støtte forhandlingsoplægget.

NOT **Justitsministeren** bad afslutningsvis om lov til at give et ensides notat til omdeling til udvalgets medlemmer, da det udmærket beskrev de kriterier, som indgår i den danske model.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten havde ytret sig imod det.

10. Eventuelt

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

11. Siden sidst

Orientering om kommende domme

a) Forenede sager C-511/18 og C-512/18 (logning)

EUU alm. del (18) – bilag 171 (notat om afgivelse af indlæg)

Se punkt 11c.

b) Sag C-520/18 (logning)

EUU alm. del (18) – bilag 172 (notat om afgivelse af indlæg)

Se punkt 11c.

c) Sag C-746/18 (logning)

EUU alm. del (18) – bilag 567 (notat om afgivelse af indlæg)

Justitsministeren: Jeg vil helt kort nævne de tre præjudicielle sager ved EU-Domstolen, der handler om franske, belgiske og estiske logningsregler.

Jeg har tidligere orienteret udvalget om den 28. februar i år. På det tidspunkt forventede vi, at der ville foreligge dom i de franske og belgiske sager i løbet af sommeren 2020. EU-Domstolen har nu meddelt, at den vil afsige dom i disse sager på tirsdag den 6. oktober.

Der er tale om meget vigtige og principielle sager. Danmark og en lang række andre medlemsstater har afgivet indlæg i dem. Alle medlemsstater og Kommissionen har opfordret EU-Domstolen til at genoverveje Domstolens opfattelse, som kom til udtryk i Tele2-dommen. I den dom fandt Domstolen, at de svenske regler om logning var i strid med EU's charter om grundlæggende rettigheder.

Når dommen er afsagt – og vi kender den jo af gode grunde ikke endnu – vil Justitsministeriet læse den nøje og vurdere betydningen for den kommende revision af de danske logningsregler.

d) Sag C-505/19 (dobbelt strafforfølgning)

EUU alm. del (19) – bilag 52 (notat om afgivelse af indlæg)

Justitsministeren: Jeg vil også gerne fortælle om en præjudiciel sag ved EU-Domstolen, der handler om fortolkningen af princippet om forbud mod dobbelt straf. Der er tale om den sag, der hedder C-505/19, Bundesrepublik Deutschland.

Regeringen orienterede i oktober 2019 Folketinget om regeringens afgivelse af indlæg i sagen i et notat til Europaudvalget.

Den konkrete sag er fra Tyskland. Sagsøgeren i sagen har været efterlyst via Interpol og har nu gjort gældende, at medlemsstaternes behandling af personoplysninger om ham registreret hos Interpol som led i efterlysningen er i strid med retshåndhævelsesdirektivet, fordi behandling kun er lovlig, hvis den sker på grundlag af EU-retten.

Danmark afgav i oktober 2019 skriftligt indlæg om spørgsmålet. Regeringen gjorde gældende, at i mangel af en afgørelse fra Kommissionen om tilstrækkeligheden i beskyttelsesniveauet kan medlemsstaterne udveksle oplysninger med Interpol, hvis medlemsstaterne finder, at der er givet de fornødne garantier, hvad angår beskyttelsen af personoplysninger.

EU-Domstolen besluttede den 28. april 2020, at sagen skulle henvises til Store Afdeling og indkaldte til mundtlige forhandlinger den 14. juli 2020.

Sagens første spørgsmål handler om forbuddet mod dobbelt strafforfølgning betyder, at en Schengen-medlemsstat ikke kan indlede en straffesag mod en person, hvis den pågældende har modtaget et tiltalefravalg for samme lovovertrædelse i en anden Schengen-medlemsstat.

Det andet spørgsmål omhandler, om der, som følge af retten til fri bevægelighed, gælder et forbud mod at anholde en EU-borger fra en anden medlemsstat på baggrund af det, der hedder en "Red Notice" i Interpol, når den pågældendes hjemstat har underrettet Interpol om sin betænkelighed ved anholdelsesansøgningens forenelighed med forbuddet mod dobbelt straf.

Det tredje spørgsmål omhandler, om det er i strid med retten til fri bevægelighed, hvis en anden medlemsstat end den pågældendes hjemstat indleder en straffesag og en foreløbig anholdelse, som er i strid med forbuddet mod dobbelt straf.

Den danske regering afgav mundtligt indlæg i sagen, da svaret på de tre spørgsmål kan få stor praktisk betydning for de danske myndigheders arbejde.

Regeringen gjorde gældende, at alle tre spørgsmål skal besvares benægtende.

EU-Domstolen forventes at træffe afgørelse i sagen sidst på efteråret eller i løbet af vinteren 2020-2021.

FO Punkt 3. Uformelle videokonferencer for justits- og indenrigsministre den 8. - 9. oktober 2020 (indenrigsdelen)

EUU alm. del (19) – bilag 1008 (kommenteret dagsorden)

Udlændinge- og integrationsministeren: Jeg deltager i næste uge i rådsmødet for retlige og indre anliggender, der afvikles som en uformel videokonference på grund af covid-19. Rådsmødet har for mit vedkommende to punkter på dagsordenen.

Det første og helt dominerende punkt er selvfølgelig det længe ventede forslag til en reform af den europæiske og migrationspolitik, som Kommissionen præsenterede i sidste uge. Formandskabet lægger ikke op til en egentlig tilkendegivelse af medlemsstaternes holdning til Kommissionens forslag i næste uge, men til en drøftelse af, hvordan vi bedst muligt får tilrettelagt forhandlingerne om Kommissionens forslag og sikrer fremskridt i forhandlingerne, når de begynder. Det er et temmelig omfattende kompleks af forslag.

Det andet punkt på dagsordenen er en status på samarbejdet med Vestbalkan og Nordafrika om migrationshåndtering.

Efter forelæggelsen af rådsmødet ønsker jeg at tage forhandlingsoplæg på en generel indstilling i Rådet vedrørende det nye finansielle EU-instrument for grænser og visum, hvilket var det, der også blev nævnt i indledningen.

Endeligt vil jeg orientere om en verserende sag ved EU-Domstolen, som, jeg mener, kan have lidt interesse for os i Danmark.

1. Ny asyl- og migrationspagt

– *Præsentation og udveksling af synspunkter*

KOM (2020) 0611, KOM (2020) 0614, KOM (2016) 0272, KOM (2016) 0467, KOM (2020) 0609, KOM (2020) 0612, KOM (2020) 0613 og KOM (2020) 0610

Videokonference 8-9/10-20 – RIA – bilag 2 (samlenotat side 2)

Udlændinge- og integrationsminister: Jeg vil indlede med at understrege, at samlenotatet om asyl- og migrationspagten blev oversendt til udvalget, før Kommissionen havde præsenteret sit forslag, hvorfor jeg i dag vil give en lidt mere udførlig præsentation af Kommissionens forslag – selvfølgelig uden at der bliver tale om en tilbundsående gennemgang. Det er et ret omfattende materiale med rigtig mange sider, og jeg er helt sikker på, at vi kommer til at få mange lejligheder til at vende de enkelte elementer sammen her i udvalget. Ministeriet er også i gang med at udarbejde et grund- og nærhedsnotat, som I selvfølgelig får oversendt, så snart det er på plads.

Asyl- og migrationspagten indeholder i alt 5 lovgivningsmæssige forslag. Dem vil jeg prøve at gennemgå et af gangen og efter bedste evne give et helt kort rids af regeringens overordnede, foreløbige vurdering, og hvordan Pagten i øvrigt flugter med vores ambition om et retfærdigt og nyt asylsystem. En vigtig rød tråd i Kommissionens nye forslag er, at Pagten skal skabe et mere sammenhængende system fra det øjeblik, en person fra et tredjeland ankommer til Europas grænser, og indtil personen enten får et lovligt ophold eller bliver udsendt.

5 lovgivningsmæssige forslag

1

Det første er en ny forordning om asyl- og migrationsforvaltning. Forordningen erstatter den nuværende Dublin-forordning og indeholder også forslag til en ny europæisk såkaldt solidaritetsmekanisme, som I måske også har set omtalt i medierne. Som I ved, deltager Danmark i den eksisterende Dublin-forordning via en parallelaftale, dvs. på et mellemstatsligt grundlag. Den regulerer, hvilken EU-medlemsstat der er ansvarlig for at behandle en asylansøgning. Vi siger som tommelfingerregel, at det er det første land, hvor folk bliver registreret, men det er lidt mere kompliceret end som så. Danmarks deltagelse i Dublin-samarbejdet kan videreføres som hidtil. Dette er vores vurdering, da de relativt få ændringer, der lægges op til, ligger inden for den parallelaftale, der er indgået.

De ændringer, Kommissionen lægger op til, drejer sig om, at familie, barnets tarv og tilknytning til en medlemsstat kommer til at spille en større rolle i forhold til hvilken medlemsstat, der er ansvarlig for asylsagsbehandlingen. Det er sådan, at når man vurderer hvilket land, der har ansvaret for at behandle asylansøgningen, er der en række kriterier. Et af dem handler om, hvorvidt man har familie i pågældende land. Familiebegrebet bliver foreslået udvidet til også at kunne inkludere en ansøgers søskende samt familie, som ansøgerens har stiftet efter at have forladt sit oprindelsesland, men inden ankomsten til medlemsstatens territorium.

Så foreslår Kommissionen – som jeg nævnte indledningsvist – en solidaritetsmekanisme. Det er nok den, der har været mest debat omkring. Det fremgår – skal det siges meget klart – direkte af Kommissionens forslag, at Danmark ikke deltager i solidaritetsmekanismen pga. vores retsforhold. Det står simpelthen sort på hvidt, og det er selvfølgelig noget, vi har været meget interesserede i.

Kommissionens forslag om en solidaritetsmekanisme skal kunne bringes i anvendelse i tre forskellige situationer:

- efter redningsaktioner på havet; det der bliver kaldt Search and Rescue-operationer, som vi ser, når der f.eks. er både på Middelhavet;
- når en medlemsstat oplever et stort migrationspres; og
- i krisesituationer.

Hvad angår krisesituationer har Kommissionen fremlagt forslag til en egentlig kriseforordning, som jeg vender tilbage til.

Alt efter, hvilken situation der er tale om, kan medlemsstaterne så udvise solidaritet på tre forskellige måder:

- omfordeling – et forslag som vi har kendt til siden krisen i 2015, og som på mange måder har været det, der har fået forhandlingerne til at gå i hårknode;
- noget, de kalder tilbagesendelsessponsorater, "return sponsorships", hvor man bistår den pågældende medlemsstat med at få tilbagesendelser effektueret, og hvis det ikke lykkes inden for 8 måneder, overtager man ansvaret for den pågældende person med henblik på

tilbagesendelse. Det vi f.eks. sige, hvis et land siger "Vi vil gerne sponsorere at få udsendt denne konkrete marokkaner eller serber eller afghaner, og hvis ikke det lykkes inden for 8 måneder, overtager vi ansvaret; og endelig

- at man vil kunne tilbyde andre tiltag, der bl.a. kan være at yde operationel støtte eller bidrage til kapacitetsopbygning i forhold til modtagelse eller tilbagesendelse. Det kunne både være med mandskab eller med materiel.

Vi er fortsat ved at se på forslagene om omfordeling og det, der bliver kaldt tilbagesendelsessponsorater, og i hvilket omfang der er tvang forbundet med disse to solidaritetslementer. Men som nævnt vil Danmark som følge af retsforbeholdet ikke skulle deltage i disse solidaritetsbestemmelser. Det betyder ikke, at vi ikke skal udøve solidaritet, men bare, at vi ikke er retligt forpligtede til at gøre det, der er lagt op til.

2

Det er en ny forordning. Formålet er at fastlægge en mere klar og gnidningsfri proces for håndtering af irregulære migranter ved indrejse i EU. Screeningen er obligatorisk for alle tredjelandsborgere, der krydser EU's eksterne grænser irregulært eller bliver ilandsat efter en redningsaktion på havet. Screeningen vil så skulle bestå af et sundheds- og sårbarhedstjek, et identitetstjek, registrering af biometri og et sikkerhedstjek. Sådan foregår det mildest talt ikke i dag. Screeningen skal bidrage til bedre sikring af grænser og bidrage til hurtigt at kunne henvise den indrejste eller ilandsatte til den rette procedure, dvs. enten udsendelse, hvis personen ikke søger asyl, eller asylsagsbehandling i en haste- eller normalprocedure, hvis personen søger asyl.

Forordningen afsætter op til 5 dage til dette. Det synes jeg selv er lidt ambitiøst, men det skader jo ikke at være ambitiøs. Og det vil kun kunne blive forlænget under særlige omstændigheder. Screeningsforordningen udgør en udbygning af Schengen-reglerne, og det betyder som bekendt, at Danmark inden for 6 måneder efter en vedtagelse skal tage stilling til, hvorvidt vi ønsker at gennemføre forordningen i dansk lovgivning. Så det vender vi med al sandsynlighed tilbage til her i Folketinget.

3

Formålet med det tredje forslag er at omdanne Eurodac, så det understøtter EU's politikker inden for asyl, irregulær migration og genbosætning. Forslaget lægger op til at styrke de data, som Eurodac indeholder, så det f.eks. bliver muligt at opgøre både antallet af ansøgere og antallet af ansøgninger, så det giver mulighed for at krydstjekke imellem flere systemer, og så der skal oprettes en helt ny kategori for personer, som ankommer efter en redningsaktion på havet.

Danmark har som bekendt deltaget i Eurodac-samarbejdet på baggrund af en parallelaftale. Og Danmark vil kunne fortsætte med at deltage i samarbejdet inden for rammerne af den eksisterende parallelaftale.

4

Der er tale om en omarbejdning af et forslag, som vi kender helt tilbage fra 2016. Det afgørende nye er et forslag til en obligatorisk grænseprocedure i tilfælde, hvor det fastslås under screenings-

proceduren – som jeg netop var inde på – at tredjelandsborgeren kommer fra et land med en anerkendelsesrate i asylsager på under 20%. Det er en særlig hasteprocedure for asylsager, som man kan sammenligne med Danmarks åbenbart grundløs-procedure i asylsager.

På grund af retsforbeholdet vil Danmark ikke være omfattet af denne forordning, men vi har som sagt allerede vores egen åbenbart grundløs-procedure, og jeg tror vi har en interesse i, at dette kommer igennem. Åbenbart grundløs-proceduren fungerer sådan, at man i tilfælde, hvor asylansøgningen er åbenbart grundløs kan afvise folk ret hurtigt ved grænsen i stedet for at igangsætte en lang asylsag. Vi har også en hasteprocedure, som gennemføres i et samarbejde med Dansk Flygtningehjælp. Jeg synes, at den fungerer godt og kan kun håbe på, at noget lignende vil blive udbredt i Europa.

5

Det sidste forslag er møntet på de situationer, der i Forordningen om Asyl- og Migrationsforvaltning betegnes krise- og force majeure-situationer. Kort fortalt fastsættes særlige asyl- og tilbagesendesprocedurer for disse situationer. Der er bl.a. tale om udvidelse af tidsfrister i forhold til registrering af asylansøgninger og i forhold til tidsfrister i forbindelse med "Dublin-overførsler".

Som udgangspunkt er Danmark pga. retsforbeholdet ikke omfattet af forordningsforslaget. Der er dog en lille del af forordningen, én enkelt artikel, der omhandler tidsfrister vedrørende "Dublin-overførsler", som vi skal tage stilling til inden for 30 dage efter en eventuel vedtagelse med henblik på gennemførelse i dansk lovgivning.

Ud over disse fem forslag til retsakter, som pakken udgør, vil jeg kort nævne, at der indgår en lang række andre elementer i Pagten og i bestræbelserne på reform af det europæiske asyl- og migrationssystem.

Det drejer sig for det første om forslag til retsakter fra Kommissionens asylpakke fra 2016. Der er tale om tre forordninger og et direktiv: Kvalifikationsforordningen, Modtagedirektivet, forordningen om en genbosætningsordning og en forordning om et asylagentur som erstatning for det nuværende kontor EASO.

For det andet drejer det sig om en kommende EU-handlingsplan mod menneskesmugling for perioden 2021-2025. Derudover vil der blive arbejdet for at indarbejde initiativer mod menneskesmugling i de aftaler, man har med tredjelande, hvilket der også er taget højde for i de finansielle instrumenter for perioden 2021-2027.

For det tredje er der styrkelsen af udsendelsesområdet. Her vil man dels bygge videre på forslaget til en reform af udsendelsesdirektivet fra 2018, dels på nogle nye forslag, herunder brug af udsendelsessponsorater, mere effektiv gennemførelse af tilbagetagelsesaftaler og indgåelse af nye aftaler samt samarbejde med tredjelande på visumområdet. Herudover indeholder pagten forslag til udnævnelse af en udsendelseskoordinator, etablering af et højniveauudsendelsesnetværk i løbet 2021 samt udnævnelsen af en vicedirektør i Frontex med ansvar for udsendelsesområdet. Det er forsøg på at bygge nogle flere muskler på EU's udsendelsesarbejde, og det ligger i forlængelse af, at der er tusindvis af afviste asylansøgere, som egentlig ikke har noget opholdsgrundlag i Europa, men fortsat er her.

For det fjerde forslår Kommissionen, at Rådet arbejder videre med det, der bliver kaldt BlueCard-direktivet for kvalificeret arbejdskraft, såvel som en handlingsplan for bedre integration. Endelig har kommissionsformanden bebudet en ny strategi for Schengens fremtid, som Kommissionen forventer at fremsætte i første halvdel af 2021.

Endelig – for det femte – lægger Kommissionen op til med det samme at udvikle og videreudbygge skræddersyede migrationsdialoger og partnerskaber med oprindelses- og transitlande.

Som I kan fornemme, er der lagt op til ret omfattende, komplekse og vanskelige forhandlinger, som udvalget vil blive inddraget i hen ad vejen, hvor vi får mulighed for at dykke lidt mere ned i de enkelte elementer.

Regeringens holdning

Jeg håber, at jeg har givet jer et nogenlunde overblik over nogle af de vigtigste forslag i Kommissionens overvejelser. Samtidig vil jeg gerne understrege, at vi fortsat er ved at gennemlæse og nærstudere forslaget og foretage juridiske analyser af rækkevidden af forslaget og ikke mindst sat op imod retsforbeholdet og dermed, hvor Danmark vil skulle eller rettere have mulighed for at deltage.

Min umiddelbare vurdering er, at der er rigtig mange gode takter i Kommissionens forslag; meget af det er kendt stof, som har været diskuteret tidligere, og der er også på lange stræk forslag, som flugter med de tanker, vi gør os i regeringen, om et nyt og mere retfærdigt asylsystem. Det vil absolut bringe os nogle vigtige skridt i den rigtige retning, hvis vi får vedtaget dette forslag.

Jeg vil først og fremmest nævne effektiviseringen af det europæiske asylsystem – det trænger det i den grad til – mere ensartede og strømlinede procedurer fra det tidspunkt en person ankommer til vedkommende enten får ophold eller skal udsendes. Her tænker jeg særligt på disse hasteprocedurer. Hvis folk åbenlyst ikke har noget grundlag for at søge asyl, er der ikke nogen grund til, at de opholder sig i landet i meget lang tid. Pagten afspejler altså – synes jeg – en klar politisk vilje til at styrke EU's ydre grænser, hvor vi bliver meget bedre til at sende afviste asylansøgere og irregulære migranter hjem og bedre til at forhindre sekundære bevægelser inden for Europa. EU skal have fuld kontrol over, hvem der opholder sig inden for grænserne, og her spiller bl.a. Eurodac-forordningen, altså den med fingeraftrykene, og reglerne om grænseprocedurer en vigtig rolle. Der ses også et øget fokus på, at Kommissionen og medlemsstaterne arbejder sammen om kapacitetsopbygning af myndigheder i lande langs migrationsruterne, så de bliver bedre rustede til f.eks. at beskytte egne grænser eller bekæmpe menneskesmugling. Også det ligger i forlængelse af regeringens politik. Det kan være naboland på Balkan, men det kan også være i Nordafrika.

Alt i alt synes jeg, at der er flere positive takter, men jeg vil også understrege min bekymring, idet jeg egentlig ikke mener, at Kommissionen med sit forslag for alvor får gjort op med de underliggende incitamentsstrukturer, der får folk til at risikere livet for at nå frem til Europa, og som nu i mange år har betydet, at det europæiske asylsystem har været dysfunktionelt.

Et konkret eksempel er overvejelserne om tvungen omfordeling i særlige situationer. Vi er fortsat ved at vurdere, i hvilket omfang der lægges op til tvang. Selvom Danmark pga. retsforbeholdet ikke er omfattet, så udgør omfordeling efter min opfattelse en pull-faktor. Det synes jeg er ærgerligt. Jeg er heller ikke sikker på, at det er gavnligt for forhandlinger og for at få noget vedtaget, at der er et tvangselement indarbejdet. Faktisk vil jeg vove den påstand, at asyl- og migrationspagten ufrivilligt

stadig vil understøtte den kriminelle industri, hvor menneskesmuglerne vinder, og hvor Europa og de mennesker, der reelt har brug for beskyttelse, taber. Men den diskussion er jeg helt sikker på bliver også rejst på torsdag på rådsmødet. Jeg synes ikke, at der er nogen retfærdighed i, at vi bruger mange milliarder euro på personer, som vi ved ikke har et reelt beskyttelsesbehov. Vi skal huske på, at det er trods alt de fleste, der ankommer hertil, som får afvist deres asylansøgning.

Regeringens ambition er, at vi skal bruge pengene på at tage fat på problemerne i oprindelseslandene, nærområderne og langs migrationsruterne. Det er den omlægning af asylpolitikken, som udgør en langtidsholdbar løsning. Samtidig skal vi sørge for at hjælpe dem bedre, der har mest brug for beskyttelse; dem, som oftest er mest udsatte; og dem, som ikke har mulighed for at begive sig på en rejse mod Europa.

Vi vil naturligvis bidrage konstruktivt til forhandlingerne om de dele af pagten, der vil styrke de ydre grænser, udsendelsesarbejdet og samarbejdet med oprindelseslande i nærområderne og langs ruterne, fordi det er konstruktive, gode og gennemarbejdede forslag fra Kommissionens side. Når det er sagt, må vi også anerkende, at flere elementer i forslaget fra Kommissionen må forventes at have en vis indflydelse på folks villighed til at "sætte sig i bådene". Her tænker jeg bl.a. på den foreslåede screeningsprocedure og den såkaldte grænseprocedure i asylprocedureforordningen. Det er forslag, der trækker i den rigtige retning.

Regeringen vil derfor bidrage konstruktivt til forhandlingerne om bl.a. den nye screeningsprocedure, så vi hurtigst muligt kan få skilt fårene fra bukkene ved de ydre grænser. Vi kommer samtidig til at kæmpe videre for, at den langsigtede løsning skal være at flytte asylsagsbehandlingen uden for EU. Set med danske øjne er det et tiltag, der vil fjerne det incitament, der får mennesker – og også uledsagede børn – til at tage den farlige rejse til Europa.

Jens Rohde erklærede sig enig med ministeren i nogle dele af forslaget, men vurderede det ikke på samme præmis. Han udtrykte en stor frygt for, at man om 2, 3 eller 4 år ville diskutere nøjagtig de samme problematikker. Ikke på grund af manglende støtte fra regeringen, men fordi mange af elementerne i Kommissionens forslag allerede kunne ses fra det slovakiske formandskab i 2016.

Han spurgte, hvorfor ministeren nærede forhåbning til, at vilkårene ville ændre sig for både flygtninge og indbyggere i lande med stort pres på grænserne, når nu der ikke er så meget nyt i forslaget.

Desuden spurgte han, hvordan regeringens holdning var til, at den med sin budgettilgang i forhandlingerne reelt havde forhindret den hurtige opgradering af EU-finansierede grænsevagter ved ydergrænserne.

Et tredje spørgsmål vedrørte det, som regeringen hele tiden forsøgte at få udlagt som en humanistisk indstilling fra Socialdemokratiet og et bredt flertal i Folketinget. Nemlig at man skulle holde op med at hjælpe menneskesmuglere, og at man derfor ikke skulle have omfordeling. Det, Socialdemokratiet stod for, havde ifølge Jens Rohde intet at gøre med humanisme, bl.a. på grund af politikken om, at der ikke alene skulle være asylbehandling i nærområderne, men at denne oven i købet skulle udliciteres til andre lande. Samtidig ville man placere dem, der havde fået asyl, i overfyldte flygtningelejre som f.eks. Dadaab-lejren i Kenya, der var bygget til 95.000 mennesker, men hvor der aktuelt befandt sig 470.000.

Selv om Jens Rohde var meget kritisk over for Kommissionens forslag, der efter hans mening ikke har meget med solidaritet at gøre, så var den gode nyhed, at regeringens politik nu blev lagt i graven. Når regeringen så samtidig har ansat en ambassadør til at føre nærområdepolitikken ud i livet med henblik på at placere dem, der får asyl, i diverse flygtningelejre, meldte et spørgsmål sig: Hvordan syntes regeringen selv, at det gik med chancerne for at få den politik igennem? Og erklærede regeringen sig enig i Kommissionens synspunkt om, at det folkeretligt ikke er muligt at føre den politik og udøve den praksis, som regeringen lægger op til?

Marcus Knuth bad ministeren oversende notatet til Udlændinge- og Integrationsudvalget og havde desuden en række spørgsmål. Selv om omfordelingen er frivillig, delte Marcus Knuth regeringens skepsis, da man risikerede at sende et signal til Mellemøsten og Afrika om, at der er en vis chance for at komme til f.eks. til Tyskland eller Sverige, hvis bare man kommer til Europas ydergrænser. Han spurgte, om der allerede havde meldt sig reaktioner fra andre lande, idet han gik ud fra, at de lande, der var skeptiske over for den tvungne omfordeling, også ville være det over for den frivillige. Hvor mange forventede man, at denne omfordeling skal indbefatte? Var det blot nogle få for at tage det allerværste pres af ydergrænserne, eller drejede det sig flertal af dem, der når frem?

Han spurgte desuden, om man havde kigget på, hvilke kriterier der gjaldt for, hvordan folk skulle omfordeles? Kunne man f.eks. komme til Sverige, hvis man har familie der, og svenskerne i øvrigt ville det? Eller kunne man komme til Frankrig i stedet, selv om man altså har familie i Sverige?

Endvidere spurgte han til tidshorizonten både i Folketinget og i EU? Hvornår forventede man, at partierne kom med en mere formel indstilling til forslaget, og hvornår skulle dette drøftes i EU? Havde man en egentlig plan for, hvornår det skulle være på plads?

Endelig ville han vide, om migrationspagten hvilede på enighed blandt alle medlemslande – bortset fra Danmark pga. retsforbeholdet – eller var det blot et flertal?

Rosa Lund var meget enig med Jens Rohde, når han sagde, at man i udvalget ville føre samme diskussion igen om 3-4 år. Desuden havde hun to spørgsmål. For det første om ministeren havde tænkt sig at gøre spørgsmålet om kvoteflygtninge til en del af diskussionen. For hvis man gerne ville undgå menneskesmuglere, kunne man benytte sig af FN's system til at modtage kvoteflygtninge. Hvordan spillede det en rolle i forbindelse med den omdiskuterede fordelingsnøgle? Ville det blive sådan, at man kunne skrue ned for det ene, hvis man skruede op for det andet? Eller kunne man skrue op for begge dele, alt efter hvor stort et antal flygtninge de forskellige lande i EU skulle tage?

Udlændinge- og integrationsministeren nævnte et gammelt forslag til en kvoteflygtningsforordning kaldet genbosætningsforordningen, som på et eller andet tidspunkt ville skulle forhandles. Danmark var på grund af retsforbeholdet ikke med i det, hvorfor det ikke ville være helt naturligt, at ministeren tog det op, men det ville komme til at indgå som en del af de samlede diskussioner.

Til Marcus Knuth sagde ministeren, at langt størstedelen af det fremlagte vil kunne blive vedtaget ved flertal, men at DER havde besluttet, at vedtagelser angående solidaritetsmekanismen skal foregå i enstemmighed. Dette bliver ofte diskuteret, da man ikke bare skal tromle hen over de lande, hvor situationen har været kritisk.

Med hensyn til landenes reaktioner på Kommissionens forslag var der indkommet nogle ambassa-
deindberetninger. De fleste synes, at forslaget så spændende ud og glædede sig til at diskutere
det, men omfordelingen af asylansøgere var også blevet mødt med skepsis fra Visegrád-landene,
for ikke at sige en kategorisk afvisning. Men efter torsdagens møde kunne ministeren give et mere
præcist billede af landenes umiddelbare reaktioner samt i øvrigt en mere præcis udlægning af tids-
linjen. I første omgang skulle man i Rådet diskutere, om der kunne blive enighed om en proces,
herunder hvilke forordninger og forslag der skulle prioriteres. Ministeren mente, at det var heldigt, at
netop Tyskland aktuelt havde formandskabet, da Tyskland taler med større vægt. Om sommeren
havde ministeren været i Tyskland for at høre om sin tyske kollegas overvejelser i forbindelse med
processen. Den tyske minister havde virket optimistisk med hensyn til at finde en rækkefølge for
diskussionerne og få tegnet konturerne af, hvordan en eventuel politisk aftale kunne se ud, inden
jul.

Til spørgsmålet om familiens betydning for behandlingen af asylansøgningen kunne ministeren for-
klare, at det aktuelt var sådan, at man på f.eks. den dansk-tyske grænse fik taget et fingeraftryk,
hvorefter myndighederne skulle vurdere, hvem der skulle behandle asylansøgningen. Dette er en
del af Dublin-systemet. Hvis vedkommende er registreret i et sydeuropæisk land, men har familie i
Danmark, kan det godt betyde, at asylansøgningen skal behandles i Danmark – registreringslandet
er altså ikke det eneste kriterium. Det, der nu blev foreslået, var at udvide familiebegrebet.

NOT Ministeren lovede at oversende talen både til Europaudvalget og til Udlændinge- og Integrationsud-
valget.

På Jens Rohdes spørgsmål svarede ministeren, at han ikke mente, der er dokumentation for, at
det folkeretligt er umuligt at gennemføre regeringens asylpolitik med hensyn til at flytte asylproce-
duren ud af Europa og ambitionen om et modtagecenter ligeledes uden for Europa. Men ministe-
ren var heller ikke blevet overrasket over, at dette ikke indgik i Kommissionens forslag, da det var
blevet varslet af Kommissionen på forhånd. Dog indgik en lang række andre elementer af regerin-
gens asyl- og udlændingepolitik i Kommissionens pagt, f.eks. hasteprocedurer, styrket udsendel-
sessamarbejde, styrket kapacitetsopbygning i tredjelande og, styrket grænseforvaltning. Derfor hå-
bede ministeren også, at de elementer vil blive vedtaget.

Ministeren anerkendte spørgernes pointe, når de fremhævede, at dette forslag ikke bare ville blive
vedtaget af sig selv. Han forklarede, at årsagen til, at forslaget ikke var blevet vedtaget de seneste
4-5 år, ikke var håbløse formandskaber eller kommissioner, men at der var – ikke en gordisk
knude, men – en meget svær knude at løse. For at lande som Italien, Grækenland, Cypern og
Malta skulle kunne acceptere meget effektive screeningsprocedurer, måtte der være et vist niveau
af omfordeling. Men en række østeuropæiske lande havde allerede kategorisk meldt ud, at de ikke
var interesserede i omfordelingen. Og man kunne ikke bare tage solidaritetsmekanismen ud af for-
slaget og vedtage resten af elementerne, hvilket også var en del af grunden til den langvarige dis-
kussion. Når ministeren alligevel var fortrøstningsfuld, var det, fordi den nuværende kommission
efter ministerens mening bevægede sig mere fornuftigt og forsigtigt frem og havde bedre gefühl
med de tanker, der tænkes i de europæiske regeringer, end hvad ministeren selv havde oplevet
med Kommissionen i 2016; den daværende kommission ville ministeren kalde mere virkeligheds-
fjern.

Jan E. Jørgensen takkede ministeren for at bruge ordet ”virkelighedsfjern”, fordi det lagde op til spørgsmålet om, hvordan det går med regeringens planer om at få flyttet asylansøgningen til et land uden for EU.

Marcus Knuth bad ministeren knytte et par kommentarer til forventningerne til, hvor stort et antal asylansøgere den frivillige omfordeling ville komme til at indbefatte. I kølvandet af situationen i Moria på Lesbos havde man allerede set bl.a. Tyskland og Frankrig frivilligt tage imod nogle få hundrede, men Marcus Knuth var bekymret for, at den frivillige omfordeling realistisk set ville indbefatte store antal eller måske et flertal af flygtninge. Dette ville være et fundamentalt skift i Europas asylsystem og ville i hans øjne gøre EU til en flygtninge- og migrantmagnet.

Ulla Tørnæs ønskede at få præciseret, om Danmark automatisk vil blive omfattet af de nævnte udvidede familiebegreber, såfremt man tilsluttede sig, og såfremt forslaget blev vedtaget.

Dernæst spurgte hun, om flygtninge ikke i realiteten ville få ophold i Danmark, hvis de ikke blev omfordelt, eller hvis hjemsendelsen til oprindelseslandet ikke lykkedes inden for 8 måneder. I så fald ville Danmark vel skulle overtage forpligtelserne for dem? Hun mente at erindre, at mange asylansøgere i udsendelsesposition opholdt sig i Danmark i langt mere end 8 måneder. I tillæg til dette bad Ulla Tørnæs ministeren konkretisere, hvilke nye initiativer vedrørende hjemsendelse af afviste asylansøgere man agtede at bringe i spil ud over dem, der allerede var trådt i kraft.

Afslutningsvis spurgte hun ind til definitionen af ”legal migration” i forlængelse af det, ministeren nævnte med, at det i vid udstrækning handlede om at tage fat på årsagerne til irregulær migration. Drøftede man i denne sammenhæng muligheden for lovligt at komme til Europa som arbejdstager?

Udlændinge- og integrationsministeren kunne som svar på det sidste spørgsmål fortælle, at der i nogle år havde ligget et forslag kaldet ”blue card”-forslaget på bordet. Det var endnu ikke vedtaget, men det var et forsøg på at tage lidt af trykket af den illegale migration ved at skabe muligheder for at komme til Europa ad legale veje. I Danmark havde man tilsvarende erhvervsordninger, som sørgede for, at der blev skrevet mere end 10.000 opholdstilladelser om året, og fordi det foregik forholdsvis uproblematisk, lagde det ikke op til megen offentlig debat.

Om nye initiativer for udsendelse af afviste asylansøgere kunne ministeren fortælle, at man ville bringe visumområdet ind som et strategisk redskab til at indgå udsendelsesaftaler med tredjelande. Det vil sige, at der for de pågældende regeringer kunne skabes konsekvenser for, hvor let det er at få visum til et europæisk land, hvis ikke det vil tage imod egne statsborgere. Pt. var der kun 3-4 sådanne lande, som Danmark derfor ikke kunne tvangsudsende til, men nogle af dem – f.eks. Iran – var oprindelsesland for hver tredje eller hver fjerde person i udsendelsesposition. Problemet er fælles for flere europæiske lande og fordrer større udenrigspolitiske muskler, men bare et lille skridt i denne retning ville være en kæmpe sejr, selv om ministeren ikke turde garantere for det.

Ministeren påpegede, at Danmark på grund af retsforbeholdet er undtaget delen om tilbagesendelsesponsorater. De er en del af Kommissionens solidaritetsmekanisme og går ud på, at et land, der ikke deltager i den almindelige omfordeling, har mulighed for frivilligt at overtage ansvaret for et antal flygtninge fra f.eks. Grækenland. Men hvis det ikke lykkes landet inden for 8 måneder at hjemsende asylansøgerne til oprindelseslandene, står pågældende land så med en opgave, som

Grækenland før stod med. Tilmed er der stor forskel på opgavens kompleksitet, alt afhængigt af asylansøgnernes oprindelsesland.

Hvis familiebegrebet blev udvidet i Dublinforordningen, ville et land få 4 uger til at meddele, om det ville acceptere ændringerne. Dette mente ministeren nok, at den pågældende minister på det tidspunkt ville råde Folketinget til, da det er vigtigt, at Danmark er en del af Dublinforordningen. Ministeren udtrykte ikke bekymring for udvidelsen, selv om han på det aktuelle tidspunkt ikke havde gennemskuet de lavpraktiske implikationer.

For Marcus Knuth opridsede ministeren de tre kriterier for, hvornår solidaritetsmekanismen kan bringes i anvendelse: 1) Ved SAR-operationer, dvs. når folk samles op i bådene; 2) når en medlemsstat oplever et stort migrationspres; og 3) i krisesituationer. Det er op til Kommissionen at afgøre, hvornår man lever op til et kriterium, hvorefter ministeren skal give en udmelding om, hvad det samlede aflastningsbehov er, typisk for sydeuropæiske lande. Herefter vil de lande, som solidaritetsmekanisme omfatter, skulle byde ind med, hvilken form for solidaritet de kan yde. Ministeren var ikke i stand til at sætte tal på, hvor mange det drejede sig om, men gav Marcus Knuth ret i, at det var en ny måde at gøre tingene på. Der var tale om et forsøg på at imødekomme Sydeuropas behov for bistand fra resten af Europa til at lette migrationspresset.

Som svar på spørgsmålet fra den fungerende formand om, hvordan det gik med ønsket om at flytte asylsagsbehandlingen ud af Europa, kunne ministeren fortælle, at det gik fremad, og at det var en god nyhed, selv om han selv var utålmodigt anlagt og gerne snart ville i gang med næste skridt. Den første tid var blevet brugt på at få afklaret juraen, hvilket betød, at ministeren turde sige til Jens Rohde, at han i hvert fald ikke var overbevist om, at det folkeretligt strider mod konventioner og traktater. Desuden havde man både indledt en dialog med så mange lande i Europa som muligt om et eventuelt samarbejde – og med lande uden for Europa, da der også var behov for at forstå migrationsudfordringerne fra et ikke-europæisk perspektiv. For at få flyttet asylsagsbehandlingen ud af Europa og få oprettet modtagecentre blev man nødt til at lytte til de pågældende nationers ønsker om, hvordan europæiske lande kan bidrage. Den kommende tirsdag begyndte den næste folketingsssamling, og allerede da ville regeringen kunne fortælle om nogle af de næste skridt, der skulle tages på vejen mod et nyt og mere retfærdigt asylsystem.

Jan E. Jørgensen kunne til gengæld berette om udvalgets rejse til Algeriet og Niger, hvor regeringens idé blev præsenteret, men kun blev mødt af forvirring. Han ønskede ministeren held og lykke med det.

Jens Rohde måtte sige, at det vendte sig i hans mave, når ministeren kaldte asylsystemet retfærdigt. Det mente Jens Rohde ikke det var, hverken for de parter, der forsøgte at udøve solidaritet, eller de for asylansøgnere, der bliver smidt i overfyldte flygtningelejre. Jens Rohde troede ikke på, at ministeren vil komme til at anbefale, at Danmark ville tage et ordentligt antal kvoteflygtninge, fordi regeringen stadig er bange for Dansk Folkeparti, hvilket han mente, at folketingsvalget havde vist var ubegrundet. Regeringen og ministeren var berettiget til deres mening om konventionerne og folkeretlige aspekter angående asylsystemet, men man har et problem, når Kommissionen fastslår noget andet end regeringen. Landene er forpligtede til at leve op til art. 2 i traktaten og til Chartret for Grundlæggende Rettigheder, så spørgsmålet måtte være, om regeringen var parat til at tage sagen til EU-Domstolen og afprøve det i forhold til Kommissionens meldinger.

Med hensyn til ministerens svar til Rosa Lund ville Jens Rohde gøre ministeren opmærksom på, at det i Nicetraktaten var blevet indført, at den fri bevægelighed ikke blev omtalt som arbejdskraft, men som personer. Det vil sige, at man har retten til at komme til et land og søge arbejde, men ikke ret til ydelser i landet, hvilket Domstolen slog fast i forbindelse med den såkaldte rumænersag i Tyskland.

Med hensyn til de solidaritetsmekanismer, som skal afløse elementer af Dublinforordningen, og hvorvidt det afgøres af et kvalificeret flertal eller ved enstemmighed, så afhang det af, om Kommissionen valgte at ophæve retsgrundlaget i forordningen eller køre videre under samme retsgrundlag. Jens Rohde vurderede ikke, at dette ville ske, men han bad ministeren om at oversende et notat med regeringens vurdering, da det var af afgørende betydning, hvilke dele af forslaget, der kræver enstemmighed, og hvilke der blot krævede et kvalificeret flertal.

Marcus Knuth spurgte, hvornår og hvor partierne igen forventedes at komme med input, og om det skulle være i Europaudvalget, i Udlændinge- Integrationsudvalget eller i Folketingssalen.

Desuden spurgte han, om der skulle tages stilling til forslaget som helhed eller til de enkelte dele, hvoraf nogle krævede enstemmighed, andre blot et flertal.

Udlændinge- og integrationsministeren informerede om et ekstraordinært rådsmøde i november, hvor disse emner skulle diskuteres fra morgen til aften. Inden da ville ministeren forelægge ved et europaudvalgsmøde, som han ville anbefale, at Udlændinge- og Integrationsudvalget blev inviteret til. Han understregede, at det ikke ville blive den eneste gang, han vendte tilbage til sagen i udvalget, men det ville senest ske i forbindelse med det omtalte rådsmøde i november.

NOT Ministeren mente, at Jens Rohde havde fat i noget centralt, når han bragte forholdet mellem solidaritetsmekanismen og Dublinforordningen op. Juraen er kompliceret, men når den var blevet clearet i de tre pågældende ministerier, ville den blive oversendt til Folketinget. Han gav Jens Rohde ret i, at juraen var én ting, men at man samtidig måtte være opmærksom på politikken. Det er svært at forestille sig en juridisk finte, der pludselig får solidaritetsmekanismen flyttet ud af Dublinforordningen, og som ville gøre, at et kvalificeret flertal kunne tromle hen over Visegrådlandene, hvilket der nok ikke ville komme noget fornuftigt ud af.

Med henblik på kommentaren om, hvordan det vendte sig i maven på Jens Rohde, når ministeren udlagde sin opfattelse af et retfærdigt asylsystem, ville ministeren lægge op til, at emnet blev diskuteret mere. Når ministeren tænkte på, hvordan det eksisterende asylsystem fungerede, vendte det sig nemlig til gengæld i maven på ham selv. Her hentydede han til de ressourcer, man bruger på asylansøgere, der ikke har behov for asyl, men som bør bruges på dem, der har et egentligt behov for beskyttelse. Ministeren mente, at migration bør foregå gennem FN i en kontrolleret og ordnet genbosætning og i et tempo, som de europæiske befolkninger kan acceptere. Regeringens bud på, hvordan man kan opnå dette, er at håndhæve den menneskeretlige asylsagsbehandling, idet man samtidig er opmærksom på, at det ikke er en menneskeret at få beskyttelse i en velfærdsstat som Danmark. Sådan forhindrer man en menneskesmuglerindustri, og at folk hopper i bådene.

At flytte asylsagsbehandlingen ud af Europa havde været diskuteret i årevis. Regeringens vurdering af hændelserne i 2015-2016 var, at det var mere end et almindeligt wakeup-call. De europæiske regeringer bør efterstræbe at sprede budskabet om, at man ikke kan ankomme til Europa med

et ønske om asyl, da dette resulterer i, at mennesker uden behov for asyl kommer til Europa, hvilket koster hovedparten af modtagerlandenes ressourcer og tager den politiske opmærksomhed.

Dagens diskussion viste, at det slet ikke handler om dem, der opholder sig i den kenyanske flygtningelejre, men om at der kommer mennesker til Europa, og det var det, man skal have gjort op med. Selv om man nok ikke ville nå til enighed i dag, opfordrede ministeren til, at emnet blev diskuteret igen ved senere lejligheder, da det nuværende system ifølge ham ikke gav nogen mening.

Jens Rohde var enig med ministeren i, at det eksisterende system ikke fungerede. Det var grunden til, han sagde, at han var bange for, at der ikke ville komme noget ud af at tage problemstillingen op igen om nogle år. Der var ikke så meget nyt i forhold til det, der blev foreslået under det slovakiske formandskab. Jens Rohde var ikke principielt imod asylbehandling i nærområderne, men troede blot ikke på det. Det var en langvarig diskussion og havde været et udtalt ønske siden 1980'erne, uden at man har fundet et land, der var interesseret i at påtage sig opgaven. Forskellen fra tidligere var, at ministeren ville flytte dem, der fik asyl ind i overfyldte FN-flygtningelejre. Dette var ifølge Kommissionen imod de folkeretlige principper, og derfor ville Jens Rohde vide, om regeringen var villig til at afprøve det ved Domstolen, således man kunne få afgjort, om Kommissionen eller den danske regering havde ret. Jens Rohde håbede ikke, at man nogensinde skulle ud i en diskussion om, hvorvidt man skulle overholde både art. 2, Chartret for Grundlæggende Rettigheder og de folkeretlige bestemmelser.

Jens Rohde var desuden enig i, at der skal være fuld kontrol med, hvem der kommer til Europa. Dog er dette forhindret af, at Kommissionen har udskudt nye Schengen-bestemmelser og diskussionen om, hvad de legale migrationsveje til Europa kan være. Dette betød, at en lang række irregulære flygtninge fortsat ville bosætte sig rundt omkring i Europa, fordi de lande, der er under størst pres, smider nøglerne på bordet. Hvor længe skulle man fortsætte på den måde, blot fordi man ikke turde diskutere og tage konsekvensen af, hvad reel solidaritet mellem medlemslandene består i? I øjeblikket havde ingen medlemslandes regeringer kontrol med, hvem der kom til Europa. Disse mennesker måtte betegnes som de mest sårbare i verden, da de blev udnyttet af nogle brodne kar. De udgjorde også en fare for det hjemlige komplekse og velordnede arbejdsmarked med henblik på løntrykkeri og andre dagsordener, der lå Socialdemokratiet nær. Desuden udgjorde de irregulære migranter også en fare for folkesundheden, i og med at de ikke har adgang til sundhedssystemet. Som situationen var, risikerede man, at det ville føre til nye pandemier.

Udlændinge- og integrationsministeren var et hundrede og ti procent enig i det sidste, Jens Rohde sagde. Hvis en illegal underklasse vokser frem i et land, viser alle internationale erfaringer, at man får en frygtelig social situation, hvor folk f.eks. ikke har adgang til sundhedsydelser; ikke kan anmelde overgreb, fordi de er bange for henvende sig hos myndighederne; er nødt til at arbejde sort og på et fuldstændig ureguleret arbejdsmarked; og hvor deres børn ikke kan indskrives på uddannelsesinstitutioner. Dette er kun skidt, også for det samfund, de opholder sig i. Bl.a. bliver arbejdsmarkedet presset, hvis folk arbejder sort og illegalt i f.eks. chauffør-, rengørings-, restaurations- eller byggebranchen. Hovedparten af asylansøgerne i Europa får afslag, og hjemsendelse af dem skaber enorme udfordringer. De flakker rundt og lever på må og få og er ved at udvikle sig til en illegal underklasse. Dette foregik aktuelt i en række europæiske lande som et biprodukt af det

eksisterende asylsystem. Derfor var det relevant at diskutere, hvordan man kunne undgå det. Regeringen vurderede, at incitamentet til at søge asyl ville blive slået i stykker, hvis asylsagsbehandlingen blev rykket uden for Europa, da man, uanset om man får ophold eller afslag, ikke kan blive i Europa. Det måtte derfor alt andet lige formodes, at færre i sådanne tilfælde ville benytte menneskesmuglernes både. Bl.a. derfor forfulgte regeringen den pågældende strategi. Fra dansk side havde man ikke givet udtryk for, at asylansøgere skal have opholdstilladelse i en overfyldt FN-flygtningelejr. Man kunne lige såvel forestille sig, at folk blev lokalt integreret i det land, hvor modtagecenteret ligger. Sådant opholder langt hovedparten af verdens flygtninge sig; hvis ikke i Vesteuropa, så bl.a. i Egypten, Jordan, Tyrkiet eller Libanon.

Ministeren havde ikke hørt noget om, at EU-kommissær Ylva Johansson skulle have foretaget en retlig vurdering af den danske regerings asylpolitik og vendt tommelfingeren nedad. Ministeren forstod det i stedet, som om Johansson ikke mente, at ideen burde fremgå politisk af Kommissionens asylpakke. Ministeren betragtede ikke kommissærens tilkendegivelse som en juridisk vurdering, idet han mindede om den aftale, EU har indgået med Tyrkiet, som går ud på, at sagsbehandlingen for personer, der er sejlet ind i græsk farvand og vil søge asyl, kommer til at finde sted i Tyrkiet. Det mente han var en god aftale, selv om den absolut havde sine problemer. Men fik regeringen åbnet et modtagecenter i et tredjeland, hvorefter den blev stævnet af en international domstol, skulle den selvfølgelig møde op for at forsvare sin sag. Regeringen kom ikke til at sætte noget i søen, der er i strid med hverken EU-retlige forpligtelser eller internationale konventioner.

Jens Rohde var lettet over det sidste, ministeren havde erklæret, selv om det burde være en selvfølge i et land som Danmark. Socialdemokratiet havde ellers tidligere givet udtryk for, at asylansøgere skulle placeres i flygtningelejre og fordeles derfra. Mente regeringen, at man nu skulle kunne yde asylsagsbehandling efter et europæisk regelsæt i nærområderne og derefter give europæisk opholdstilladelse og integrere vedkommende i det tredjeland, hvor modtagecenteret skulle ligge? Var det det, ministeren havde ment med sine udtalelser til DR? Jens Rohde mente, det i så fald grænsede til imperialisme, og han ville gerne høre noget mere om det.

Udlændinge- og integrationsministeren understregede, at Danmark er forpligtet til at behandle asylansøgninger og yde beskyttelse efter de gældende regler til mennesker, der har stillet sig op på dansk jord og bedt om asyl. Dette ansvar gælder også, selv om asylansøgningen skulle foregå i et modtagecenter i et tredjeland. Det betyder ikke, at Danmark helt skal undgå at tage imod flygtninge, der har brug for beskyttelse. Hvordan beskyttelsen konkret skal sikres, vil afhænge af aftalen med tredjelandet, og regeringens ambition var, at behandlingen skulle foregå uden for Europa gennem FN's kvoteflygtningesystem. I samarbejde med FN's flygtningeorganisation, UNHCR, kunne man udvælge dem, der har mest brug for beskyttelse, herunder dem, der kan have brug for det, selvom de opholder sig i en FN-flygtningelejr. Af dem, der søger asyl, er der en klar overvægt af unge mænd, hvoraf hovedparten ikke engang har behov for beskyttelse. Derfor ville regeringen slå incitamentet i stykker ved at behandle asylansøgninger uden for Europa via UNHCR. Kontrolleret, ordnet, billigere, mere humanistisk og mere retfærdigt.

Det burde således ifølge ministeren ikke vende sig i maven på Jens Rohde. Tværtimod burde han overveje at opfordre sine partikolleger i den liberale gruppe i Europa-Parlamentet til at få rejst diskussionen, både i forbindelse med asylpakken, men også fremover, nu hvor de konservative og

socialdemokratiske grupper ikke længere har flertal sammen. Hvad er retfærdighed? Hvad betyder humanistisk? Hvis Europa-Parlamentet ville gå nogle skridt i denne retning, ville det være kommet et langt stykke ad vejen.

2. Samarbejde med tredjelande omkring migration – Nordafrika og Vestbalkan

– *Præsentation*

Videokonference 8-9/10-20 – RIA – bilag 2 (samlenotat side 4)

Udlændinge- og integrationsministeren: Det sidste punkt på dagsordenen på torsdag vil være en status på det intensiverede operationelle samarbejde om migration langs de østlige og centrale middelhavsruiter. Jeg forventer, at Kommissionen og det tyske formandskab vil præsentere og gøre status over samarbejdet.

Det er et samarbejde, som vi støtter ret ivrigt fra regeringens side. Jeg deltog selv i et møde i Wien i sommer om den østlige rute, Balkanruten, og der pågår indledende øvelser på den centrale rute, som jeg også ser positivt på. Det hele drejer sig om, at det aldrig vil lykkes os at kunne håndtere irregulær migration, hvis vi ikke har et samarbejde med lande uden for Europa om dette. Så vinder de kriminelle menneskesmuglere. Vi bliver nødt til at styrke samarbejdet med vores nabolande.

I øvrigt ligger disse processer helt naturligt i forlængelse af vores øvrige ambitioner på asylområdet. Jo mere vi hjælper landene i Nordafrika med disse udfordringer, jo færre mennesker tager den farlige vej over Middelhavet. Og jo mere vi styrker samarbejdet med Balkan-landene, jo mere vil vi være med til at lukke den bagdør, der er til Europa, for irregulær migration.

FO 3. Kommissionens forslag under den flerårige finansielle ramme: Forordning om oprettelse af Grænseforvaltnings- og Visuminstrumentet (BMVI) som en del af Fonden for Integreret Grænseforvaltning

– *Denne sag er ikke på dagsordenen for de uformelle videokonferencer for justits- og indenrigsministre den 8.-9. oktober 2020, men forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde med henblik på generel indstilling*

KOM (2018) 0473

Videokonference 8-9/10-20 – RIA – bilag 4 (supplerende samlenotat)

Udlændinge- og integrationsministeren: Så til forhandlingsoplægget, der angår det, som forkortet hedder BMVI, hvilket jeg har besluttet mig for ikke at kalde det mere.

Først og fremmest skal jeg beklage den sene oversendelse af materialet vedrørende dette forhandlingsoplæg. Punktet er ikke på det kommende RIA-rådsmøde, men jeg forelægger det nu, fordi det var på dagsordenen for Coreper i går, og fordi det forventes at blive vedtaget som et punkt på et snarligt rådsmøde. Af indlysende årsager tog vi i går på Coreper parlamentarisk forbehold.

Lad mig starte med at genopridse baggrunden. Kommissionen har i 2018 fremsat forslag til tre finansielle instrumenter på området for retlige og indre anliggender. Det drejer sig om 1) en asyl- og migrationsfond, 2) et instrumentet til finansiel støtte til grænseforvaltning og visum – det er det, vil skal tale om, som hedder BMVI. Derudover er der fremsat forslag om Fonden for Intern Sikkerhed, som hører under Justitsministeriets område.

Vi deltager som land i forhandlingerne, men fordi alle tre instrumenter er omfattet af det danske retsforbehold, vil vi ikke deltage i vedtagelsen. Da der samtidig er tale om en udbygning af Schengen-reglerne, vil Danmark inden for 6 måneder efter vedtagelsen skulle give meddelelse om, hvorvidt Danmark vil gennemføre forordningen i vores ret.

Hvad angår grænseforvaltningen, er der i vidt omfang tale om en videreførelse af det nuværende grænse- og visuminstrument under Den Interne Sikkerhedsfond.

Fonden for Integreret Grænseforvaltning giver ligesom den nuværende sikkerhedsfond mulighed for at støtte projekter inden for grænseforvaltnings- og visumområdet. De nuværende midler er især anvendt til projekter under Rigspolitiet og Udlændinge- og Integrationsministeriet vedrørende de nye EU-it-systemer for Ind- og Udrejse og Rejseinformationer og Rejsetilladelser, som vi også har diskuteret tidligere her i Europaudvalget.

Udvalget blev i april 2019 forelagt forhandlingsoplæg på en delvis generel indstilling for Fonden for Integreret Grænseforvaltning. Denne delvise generelle indstilling vedrørte de mere tekniske og administrative dele af forslaget, herunder bl.a. afgrænsningen af fondens formål. Selve budgettet var derimod ikke en del af den delvis generelle indstilling inden valget sidste år.

Efter indgåelsen af EU's flerårige finansielle rammeaftale (MFF) i sommer har det tyske formandskab arbejdet hen imod en fuld generel indstilling for dette forslag. Her er budgettet nu også inkluderet. Selve budgettet følger denne flerårige rammeaftale fra i sommer. Der lægges op til et budget på ca. 38 mia. kr. i perioden 2021-2027. Heraf vil ca. 27,2 mia. kr. være til rådighed for nationale programmer, altså langt hovedparten. De øvrige midler skal udmøntes gennem en såkaldt tematisk

facilitet. Her kan Kommissionen give støtte til krisebistand, egne projekter eller supplerende allokeringer til særlige programmer i nationale programmer.

Fordelingen af de 27,2 mia. kr. til nationale programmer var ikke en del af sommerens MFF-aftale. Fordelingen fastlægges i stedet ud fra et bilag til forordningen. Bilaget indgår i den generelle indstilling nu, men var ikke en del af den delvist generelle indstilling i april sidste år.

Ifølge bilaget modtager hver medlemsstat ca. 60 mio. kr. fra fonden som et grundbeløb. Grækenland, Cypern og Malta modtager dog hver ca. 200 mio. kr, men de står jo også med nogle andre udfordringer ved grænsen, end vi gør. De øvrige midler ud af de 24 mia. kr. vil blive fordelt blandt medlemsstaterne som supplement til grundbeløbene efter en teknisk fordelingsnøgle. Her indgår bl.a. længde og pres på de ydre grænser hos hver medlemsstat. Den endelige operationalisering af fordelingsnøglen vil blive foretaget af Kommissionen. Vi ventes samlet at modtage ca. 1 pct. af de 24 mia. kr., det svarer ca. 200-250 mio. kr. Tidligere i dag spurgte jeg ind til dette, og man skal forestille sig, at der ligger en kæmpe fond med en masse milliarder. Vi har betalt ca. 2 pct. af den fond, og den fond skal hjælpe med grænseforvaltning og visumforvaltning. Vi får ca. 1 pct. fra den fond, så man kan sige – rent købmandsagtigt – er det jo et underskud for os, men det er vores måde at støtte de lande på, der forvalter EU's fælles ydre grænser. Jeg finder det selv helt rimeligt, at f.eks. Grækenland, Cypern og Malta får flere penge ud af den fond, end vi selv gør.

Det er desuden tilføjet den generelle indstilling, at Kommissionen skal sikre, at en væsentlig del af midlerne under den tematiske facilitet anvendes i relation til tredjelande.

FO På den baggrund har jeg i dag et forhandlingsoplæg med til jer, som går på:

- at regeringen støtter den generelle indstilling omkring denne fond, og
- at regeringen – når der er opnået generel indstilling i Rådet – vil tilkendegive, at Danmark støtter forslaget, medmindre der sker væsentlige ændringer.

Jan E. Jørgensen tilkendegav, at Venstre støttede forhandlingsoplægget.

Jens Rohde meddelte, at også det Radikale Venstre kunne støtte forhandlingsoplægget.

Marcus Knuth kunne oplyse, at også Det Konservative Folkeparti bakkede op om forhandlingsoplægget.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten havde ytret sig imod det.

4. Eventuelt

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

5. Siden sidst

a) Orientering om Generaladvokatens forslag til afgørelse i EU-Domstolens sag C-710/19, G.M.A.

EUU alm. del (19) – bilag 247 (notat om afgivelse af indlæg i sagen)

Udlændinge- og integrationsministeren: Til sidst vil jeg orientere om en sag ved EU-Domstolen, som nærmer sig sin afgørelse. Jeg har fået at vide, at det nok er inden jul.

Vi har fra dansk side afgivet skriftligt indlæg i sagen i januar 2020. Udvalget blev ved notat af 17. december 2019 orienteret om sagens omstændigheder og den danske interesse i sagen.

Sagens tema

Det er en belgisk sag, der handler om, hvor længe en unionsborger, der indrejser i en anden medlemsstat for at søge arbejde, har ret til at opholde sig der som arbejdssøgende efter EU-reglerne om arbejdskraftens fri bevægelighed, og i hvilket omfang myndighederne kan iværksætte kontrolforanstaltninger og stille dokumentationskrav i forhold til den pågældendes ret til ophold.

Retten for unionsborgere til at indrejse og tage ophold i en anden medlemsstat som arbejdssøgende følger direkte af EUF-traktaten. Det følger også af EU-opholdsdirektivet, at arbejdssøgende unionsborgere ikke må udsendes, så længe det kan dokumenteres, at de søger arbejde og har reelle muligheder for at opnå ansættelse i denne medlemsstat.

EU-Domstolen har i sin praksis fastslået, at arbejdssøgende unionsborgere skal indrømmes en rimelig frist til at søge arbejde og gøre sig bekendt med relevante beskæftigelsestilbud i medlemsstaten, og at en frist på 6 måneder ikke vurderes at være utilstrækkelig.

I den konkrete sag fik unionsborgeren efter at have opholdt sig i Belgien i ca. 5 måneder afslag på sin ansøgning om ophold ud over 3 måneder med påbud om at udrejse, fordi myndighederne ikke fandt, at han havde dokumenteret reelle muligheder for at opnå ansættelse i Belgien.

Det lød lidt tørt, men hvis man f.eks. går en tur ned ad Købmagergade, er der også nogle EU-borgere, om hvem man måske nogle gange tænker: "Er de arbejdssøgende, eller hvad laver de egentlig i Danmark?" Og de har som alle andre unionsborgere ret til at krydse grænserne og søge arbejde i andre lande, men det er selvfølgelig også helt rimeligt, at det land, der modtager disse mennesker, har en forventning om, at de rent faktisk også søger arbejde, og at der er en realistisk chance for, at de også får noget arbejde og ikke bare opholder sig på gaden eller flakker rundt på må og få.

Generaladvokatens forslag til afgørelse

En generaladvokat ved EU-Domstolen har den 17. september fremsat sit forslag til afgørelse i sagen. Generaladvokaten lægger i sit forslag op til, at en medlemsstat efter de tre indledende måneders ophold i en medlemsstat, der tilkommer alle EU-borgere, kan stille krav om dokumentation for, at der reelt søges arbejde. På det punkt er forslaget på linje med vores indlæg.

Ifølge generaladvokaten kan der først herefter kræves dokumentation for, at den pågældende også har reelle muligheder for at opnå arbejde, når der yderligere er forløbet en rimelig frist. Ifølge domspraksis vil 6 måneder fra indrejsen være en rimelig frist. På dette punkt er forslaget ikke på linje med vores indlæg i sagen.

Regeringen har ligesom de belgiske myndigheder argumenteret for, at det er foreneligt med EU-retten at stille krav om, at arbejdssøgende unionsborgere allerede efter 3 måneders indledende ophold tillige sandsynliggør, at de har reelle muligheder for at opnå arbejde.

EU-Domstolen har ikke tidligere forholdt sig hertil, og der stilles ikke krav herom i dansk praksis i dag. Efter dansk praksis stilles der som udgangspunkt først efter seks måneder krav om, at unionsborgeren dokumenterer, at vedkommende aktivt søger arbejde og har reelle chancer for at opnå beskæftigelse i Danmark.

Generaladvokaten anfører i den forbindelse derudover, at visse forudgående kontroller må tillades med det formål at bevise, at den arbejdssøgende unionsborger indenfor denne frist på 6 måneder har søgt arbejde og herefter fortsat søger arbejde.

Hvis EU-Domstolen følger generaladvokatens forslag, vil det – afhængigt af dommens præmisser – selvfølgelig kunne give anledning til en skærpelse af dansk praksis med hensyn til arbejdssøgende unionsborgere.

Her er det også vigtigt at huske på, at forslaget fra generaladvokaten ikke er bindende for EU-Domstolen, så vi aner dybest set ikke, hvad det er, de kommer til at dømme. Det er derfor først, når Domstolen har afsagt sin dom, at den eventuelle betydning kan vurderes. Vi forventer som sagt, at den vil blive afsagt ved udgangen af i år. Hvis det følger til enten praksisændring eller lovændringer her, så må jeg vende tilbage til Folketinget med det.

Rosa Lund fandt ministerens udsagn om nogle mennesker, som ministeren ser på Købmagergade, som måske eller måske ikke er i Danmark for at søge arbejde, for kryptisk formuleret. Hun havde et bud på en tolkning af, hvad ministerens kunne have ment, men havde hun ret i den tolkning, ville i hun betegne udsagnet som en smule småracistisk. Hun bad derfor ministeren klargøre, hvilke mennesker han henviste til.

Udlændinge- og integrationsministeren beklagede, hvis kommentaren om de arbejdssøgende unionsborgerne var lige lovlig kæk. Det skyldes, at flere europæiske lande har udfordringer med dem, som benytter arbejdskraftens fri bevægelighed for arbejdssøgende til at opholde sig i andre lande uden at være selvforsørgende på en regulær måde.

Det var problematikker som denne, der affødte diskussioner, og som gjorde, at ministeren var spændt på, hvordan dommen ville falde ud, selv om det ikke var sikkert, at det ville få konsekvenser for dansk lovgivning. Man skulle passe på med at skrue et bureaukratisk monster sammen. Ministeren fandt det rimeligt nok, at et land tillader, at man kan tage dertil som arbejdssøgende uden nødvendigvis at have fundet et job, dagen efter at man har trådt over grænsen. Dog måtte det også være rimeligt, at landet efter en periode stiller krav til den pågældende unionsborger om, at vedkommende faktisk er arbejdssøgende, og vurderer, om der er en realistisk chance for, at vedkommende kan anskaffe et job. I modsat fald må det også være rimeligt, at landet siger til denne

unionsborger, at vedkommende ikke skal opholde sig der længere. Man kan altid diskutere, om perioden så skal være på 3, 6 eller 9 måneder, og i sidste ende ville Domstolen trække en streg i sandet et sted.

Mødet sluttede kl. 17.48.